

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODružnice:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — — — — — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — — — —
Račun pri poštarnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Proračun v načelu sprejet

Včeraj je bila zaključena splošna razprava o proračunu — Narodna skupščina je danes po govoru finančnega ministra proračun v načelu sprejela z 268 proti 10 glasovom ter je takoj nato pričela podrobno razpravo

Beograd, 5. marca. Narodna skupščina je včeraj končala načelno razpravo o proračunu. Na včerajšnji popoldanski seji je govorilo še 14 govornikov, skupno pa je v načelni razpravi povzelo besedo nad 70 narodnih poslancev, ki so z vseh strani osvetlili gospodarski položaj in politični položaj v državi. Skozi vso debato se je vila kakor rdeča nit zahteva po racionalni štednji v vsem državnem gospodarstvu, da bi se na ta način omilila davčna bremena in spravile javne datjave v sklad s sedanjo splošno gospodarsko stisko.

Danes dopoldne je finančni minister zaključil načelno debato z daljšim govorom, v katerem je resumiral iznešene predloge in želje ter poudaril, da je vlada storila vse, kar je bilo v danih prilikah mogoče, da sestavi realen proračun, ki je obenem v skladu z gospodarskimi

prilikami v državi. Vlada se zaveda, da so davčna bremena še vedno zelo visoka, vendar pa važni državni interesi in splošne koristi naroda onemogočajo zaenkrat še večjo znižanje državnih izdatkov. V nad enournem govoru je finančni minister obširno razložil glavne smernice naše finančne politike in naglašal, da bo vlada upoštevala vse dobromerne predloge in inicijative, ki jih je podala splošna debata, kakor tudi vse predloge, ki jih bo Narodna skupščina v tem pogledu še sprožila. Vlada bo tudi v bodoče vodila politiko, ki je osnovana na zdravih načelih, a to so ravnotežje proračuna, stabilnost dinarja in zdrava ter razumna davčna politika.

Narodna skupščina je sprejela govor finančnega ministra z burnim odobravanjem. Takoj nato se je pričelo glasovanje o proračunu. Skupščinski tajnik je po-

val narodne poslance po imenu in vsak je glasoval z izjavo »za« ali »proti«.

Skupno je glasovalo 278 poslancev. Za proračun je glasovalo 268, proti pa 10. Izmed poslancev dravske banovine je glasoval proti narodni poslanec Alojzij Pavlič.

Ob 11. dopoldne je predsednik Narodne skupščine ugotovil, da je proračun v načelu z ogromno večino sprejet ter je takoj nato odredil pričetek podrobne razprave.

Do opoldne so bili tudi v podrobnosti sprejeti proračuni vrhovne državne uprave, ki obsegajo vrhovno državno upravo, pokojnine in državne dolge, nato pa se je pričela razprava o proračunu ministrstva za pravosodje. Razpravo je otvoril minister g. Maksimović z daljšim ekspezejem ter ob uri, ko to počnemo, se govori.

Vojne na Daljnem vzhodu še ne bo kmalu konec

Novi krvavi spopadi med japonskimi in kitajskimi četami — Dvorezna politika Japonske — Kitajci se bodo branili do zadnjega moža

Sanghaj, 5. marca. Dočim poudarja-japonski v Zenevi svojo miroljubnost in zagotavlja, da se bodo takoj umaknili s kitajskega ozemlja, čim bodo kitajski čete zapustile Sanghaj, izvajajo v praksi povsem drugo taktiko. Kitajci so se že pred dvema dnevoma umaknili izpred Sanghaja daleč nazaj za ono linijo, ki so jo prvotno določili Japonci ter so tako izpolnili vse glavne zahteve Japoncev, toda Japonci sovražnosti niso ustavili, kakor so oficijelno napovedovali japonski zastopniki pri vseh vesilih, marveč so izkrcali pri Sanghaju v teku včerajšnjega dne nadaljnjih 16.000 mož ter nadaljujejo svoj »zmagoslavni« pohod za bežnimi Kitajci. Do davi so prodrli že 40 milj izza Sanghaja, kjer pa so naleteli zopet na organiziran odpor kitajskih čet.

Kitajci so se utrdili na provizorični liniji, koder so počakali na Japonce ter

jih napadli s tako silovitostjo, da so se morali Japonci umakniti. Mesti Liuho in Ličing, ki so ju Japonci včeraj zavzeli, so morali danes po težkih izgubah zopet prepustiti Kitajcem. Prihod generala Fenga je zelo ojačal kitajsko armado, ki narašča skoraj od ure do ure, ker se javlja neprestano oddelki dobrovoljcev.

Kitajski finančni minister Sung in zastopnik zunanjega ministra Kvotajči sta izjavila novinarjem, da Kitajci ne bodo odnehali prej, predno ne bodo osvobodili zadnje pede kitajske zemlje. Vse kaže, da se bodo odločilni dogodki na Daljnem vzhodu sedaj šele pričeli. Tako na japonski, kakor na kitajski strani računajo na dolgotrajno borbo. Kitajci se mrzlično oborožujejo ter so naročili v Ameriki mnogo vojnega materijala.

Lindberghov sinček še vedno v rokah roparjev

Policija je izgubila že vsako nado, Lindbergh pa še vedno upa in apelira na razbojnike

Newyork, 5. marca. Vse prizadevanje policije ter Lingbergha in njegove žene, da bi izvedeli za kraj, kjer je skrit Lindberghov otrok, je bilo dosedaj zaman. Lindbergh je snoči naslovil na roparje po radiju nov apel, v katerem jih je prosil, naj mu sporoče, kam naj pošlje zahtevano odkupnino in kje naj išče otroka. Izjavil je, da je pripravljen odkupnino podvojiti, samo naj mu vrne otroka.

Ker je Lindbergh domneval, da roparji zato ne dajo glasu od sebe, ker je v Lindberghovi vili nastanjena policija, je prosil policijsko ravnateljstvo, naj umakne policijske straže iz okolice njegove vile. Policija je temu ugodila. Lindbergh zagotavlja roparjem, da jih ne bo ovidil niti preganjal, samo otroka naj mu vrnejo.

Brezvestni ljudje še vedno brijejo norca s policijo in nesrečnim očetom. Včeraj je med številnimi anonimnimi pismi dospelo tudi pismo neke ženske, ki je navedla, da se nahaja otrok v nekem malem mestu v državi Massachusetts. Policija je takoj uvedla obširno preiskavo, toda izkazalo se je, da je bila zopet potegnjena. Tokrat pa se je policiji posrečilo odkriti pisca tega pisma. V zvezi s tem je policija aretirala

igralko Bonne Adventure, ki je pri zaščitanju priznala, da je hotela potegniti Lindbergha in javnost. Izročena je bila sodišču. Vsa javnost je ogorčena nad njenim postopanjem.

Zaenkrat ni niti za otrokom, niti o roparjih nobenega sledu. Včeraj popoldne je bil aretiran v Brooklinu neki Vatsi Orlando, ki se je prijavil pod tujim imenom. Policija je ugotovila, da je odpotoval iz Hopewella istega dne, ko je izginil Lindberghov otrok. Podrobnosti čuva policija zaenkrat že v tajnosti, vendar pa že zatrjujejo, da je najbrž tudi ta aretiranec nedolžen pri tej stvari.

Policija ima vedno manj upanja, da bi bil otrok še pri življenju ter misli, da so roparji, videc da jih preganja policija z vsem svojim aparatom ter da je proti njim vsa javnost, otroka umorili, da bi tako izbrisali vsako sled. V nasprotnem primeru bi bili gotovo že sporečili Lindberghu, kam naj pošlje denar za odkupnino. Lindberghova žena je vsa iz sebe in boje se, da bo nevarno obolela na živcih. Lindbergh je ohranil še mirno kri in ni izgubil upanja, da vendar le še reši svojega prvorojenčka.

Nova fuzija v italijanski pomorski plovbi

Združitev šestih srednjejadranskih paroplovnih družb — Delniška glavnična znaša 100 milijonov lir

Rim, 5. marca. Te dni so bila zaključena pogajanja med manjšimi paroplovnimi družbami na srednjem Jadranu. Pogajanja med zastopniki družb »San Marco«, »Industria Marittima«, »Coetiera«, »Nautica«, »Puglia« in »Zaratina« so trajala več tednov in je že vse kazalo, da bodo prekinjena. Končno pa je zastavil prometni minister Ciano ves svoj vpliv, da je vendarle prišlo do sporazuma. Vse omenjene družbe so se združile v enotno družbo z naslovom »Compagnia Adriatica di Navigazione«.

Združitev teh paroplovnih družb je eden izmed členov v verigi, ki jo sestavlja fašistična »fuzionistična« politika. V koncentraciji pomorskih paroplovnih družb je to že četrta fuzija. Nova družba bo koncentrirala v svojem delokrogu italijanske

pomorske proge na severnem Jadranu in v Egejskem morju. Upravni center družbe bodo Benetke, okrožna ravnateljstva pa bodo v Bariju, na Reki, v Jakinu in v Zadru. Finančno se je organizirala nova družba tako, da se je ustanovil delniški kapital 100 milijonov lir, investicijski kapital pa v znesku 250 milijonov lir. Družba razpolaga z več ko 30 ladjami srednje in nižje tonaže. Skoraj vse ladje so nove. Vseh prog, ki jih bo oskrbovala družba, je 31 in meri v svoji skupni dolžini 1.100.000 milj. Družba bo vzdrževala zveze z Dalmacijo, z Albanijo in z Egejskim otokom, ki so pod italijansko oblastjo. Poslovanje družbe nameravajo racionalizirati, tako da država ne bo primorana povisati svojih dosedanjih subvencij, ki so jih prejemale dosedanje družbe.

Anglo-madžarsko prijateljstvo v praksi

Praga, 5. marca. AA. »Prager Presse« poroča iz Budimpešte, da so tamkajšnji finančni krogi razočarani nad pismom angleških upnikov, ker se njihove nade, da jim bodo dovoljene glede povračila kreditov kakšne olajšave, ali pa da se bo glede tega sklenila celo pogodba med dolžniki in upniki, niso izpolnile. Angleški upniki so izjavili samo to, da so pripravljeno kupiti na Madžarskem nepremičnin, katerih vrednost bi bila v skladu z njihovimi terjatvami.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 2280.12—2291.48, Berlin 1443.48—1354.28, Bruselj 788.49 do 792.43, Curih 1094.35—1099.85, London 197.66—199.26, New York ček 5641.36 do 5669.62, Pariz 222.86—223.98, Praga 167.64 do 168.50, Trst 292.82—295.22.

INOZEMSKA BORZE
Curih, 5. marca. Beograd 9.05, Pariz 20.37½, London 18.17, New York 517.75, Bruselj 72.10, Milan 26.82½, Madrid 41.72, Amsterdam 208.30, Berlin 122.90, Sofija 3.75, Praga 15.33, Varšava 57.70,

Uredba o prometu s filmi

Kako je zamišljeno pospeševanje domače filmske produkcije — Obvezno predvajanje kulturnih filmov

Beograd, 5. marca. AA. Prosvetni minister je na podlagi zakona o ureditvi prometa s filmi predpisal uredbo o prometu s filmi, ki določa med drugim:

Kinematografske filme, namenjene prometu, to se pravi prikazovanju pred določeno skupino ljudi, v zgradbah ali v sobanah, ki so v to svrhu posebej pripravljene ali v odprtih prostorih, prenosnih šatorih, v klubih, društvi ali drugih zaključnih družbah, je treba predložiti državni filmski centrali v registracijo in zaradi eventualne cenzure, preden pridejo v promet.

Prošnjo za registriranje lahko predloži samo oseba ali podjetje, ki se peča z uvozom filmov iz inozemstva ali s produkcijo filmov v državi sami ali sploh s prometom s filmi, in ki ima za te posle predpisano dovoljenje.

K prošnji je treba predložiti film in v treh izvodih naslov filma, kratak popis njegove vsebine in nato po vrsti vse to, kar je predpisano v čl. 26 pravilnika o cenzuri filmov z dne 22. februarja 1932.

Ako film v zmislu čl. 7 in 33 navedenega pravilnika ne spada pod cenzuro, je treba priložiti k filmu naslov besedila in kratak opis filmove vsebine samo v enem izvodu.

Naknadno registriranje se bo pričelo 15 dni po uveljavitvi te uredbe, zaključeno pa najmanj 15% metraže uvoženih zabavnih registriranja ne bodo več dovoljena.

Prijavljanje filmov domače produkcije k uvoženim zabavnim filmom.

Oseba ali podjetje, ki od 5. marca 1932 naprej predloži državni filmski centrali uvožene zabavne filme v cenzuro in v registracijo, morajo dokazati, da obenem izročajo v promet ali da bodo v določenem jim roku izročili v promet odgovarjajoče število metrov domačega filma iste vrste, to se pravi poleg nemega inozemskega, nemega domačega, a poleg zvočnega inozemskega, zvočnega domačega in sicer do konca leta 1933, dolge najmanj 7% metraže uvoženega zabavnega filma, po tem roku ap najmanj 15% metraže uvoženih zabavnih filmov.

Ako se obenem z uvoženim zabavnim filmom predloži sam film domače produkcije v cenzuro in v registracijo po predpisih, veljavnih za cenzuriranje in registriranje filmov, se mora dokazati, da je odgovarjajoča metraža domačega filma samo izgotovilo ali dalo producirati doma ali ga neposredno ali posredno nabavilo od domačega producenta in da lastnik tega filma pristaje na to, da se ta film veže izključno s filmi iz inozemstva, ki jih uvažata te oseba ali podjetje.

Nadzorstvo nad to službo in nad to domačo produkcijo filmov kakor tudi glede prijavljanja domačih filmov k inozemskim filmom, bo opravljala državna filmska centrala. Obratno glede metraže itd. bodo 3 mesečni. Presežki domače produkcije se bodo vračunali pri uvozu novih zabavnih filmov če pa bo primanjkljaj, bo moralo podjetje položiti razliko državnim filmskim centrali. S tujimi zabavnimi filmi se ne morejo vezati le cenzuriranje in še nevezane domače filme.

Tretje poglavje obsega določbe o

o predvajanju kulturnih filmov.

Glede predvajanja kulturnih filmov bo državna filmska centrala dala kinematografskim podjetjem obrazce, ki jih bodo morala v vseh rubrikah točno izpolniti za vsako predstavo posebej. Te podatke bodo potrjevali organi splošne upravne oblasti prve stopnje. Na podlagi teh podatkov in obrazcev bo državna filmska centrala obračunavala s kinematografskimi podjetji glede na njihove obveze o predvajanju kulturnih filmov. Presežke metraže pri predvajanju kulturnih filmov sme državna filmska centrala vračunati v korist drugih predstav. Posamezne kulturne filme smejo kinematografi predvajati največ dvakrat v letu, če menjajo zabavni program enkrat tedensko, trikrat če menjajo program dvakrat tedensko, štirikrat pa kinematografi, ki menjajo zabavni program najmanj trikrat na teden.

V 14 dneh po uveljavitvi te uredbe morajo kinematografi predložiti državni filmski centrali podatke o imenu in sedežu kinematografa (banovina, srez, kraj, ulica, hišna številka, ime in stanovanje lastnika, zakupca in upravitelja kinematografa, ime in stanovanje operaterja, sistem aparature, dovoljenje pristojnega oblastva za kinematografsko obrt v potrjenem prepisu, število sedežev in stojšč, redne in izredne vstopnice itd.

Incident na poljski meji

Varšava, 5. marca. AA. Blizu kraja Luninjec je obmejna patrulja aretirala sumljivega neznanca in ga odvedla na stražnico, kjer je od njega zahtevala, da izroči orožje. Aretiranec je vzel iz žepa revolver in ga položil na mizo. Toda ko je za trenutek ostal brez nadzorstva, je potegnil iz žepa drugi revolver in začel streljati na oficirja obmejne straže in na nekega policijskega oficirja ter oba ubil. Morilcu se je posrečilo pobegniti. Mislijo, da je neznanec komunistični agitator.

Kongres zrakoplovnih družb

Varšava, 5. marca. AA. Dne 16. in 16. marca bo v Varšavi 27. mednarodni kongres trgovskih zrakoplovnih družb. Kongresu bo predsedoval ravnatelj poljske zrakoplovne družbe inž. Makovski, za podpredsednika je določen predsednik madžarskega letalskega prometa princ Hecenkola.

Pogojno podaljšanje nemškega kredita

Pariz, 5. marca. AA. Dobro poučeni finančni krogi smatrajo, da bo kredit v znesku 100 milijonov dolarjev, ki ga je prejela nemška Narodna banka od mednarodne reparacijske banke in od emisijskih zavodov Zedinjenih držav, Francije in Anglije, podaljšan za tri mesece, vendar pod pogojem, da nemška Narodna banka zaenkrat amortizira 10 odstotkov tega kredita.

Sneg v Grčiji

Atene, 5. marca. g. Mnogo krajev na Peloponezu je zaradi zadnjih snežnih zametov popolnoma odrezanih od sveta. V teh krajih vlada lakota. Vlada skuša ogroženim krajem dobaviti živila z letali.

Amerika je pripravljena

Washington, 5. marca. v. Pomočnik vojnega ministra Zedinjenih držav Pe'n je izjavil, da je vojno ministrstvo ukrenilo vse potrebno, da bo mogoče v primeru vojnega konflikta takoj preurediti 12.000 industrijskih podjetij za izdelavo vojnega materijala, municije itd. Posebno pozornost je posvetilo ministrstvo tovarnam za letala in avtomobile ter ladjedelnicam.

Francoska ponudba Italiji

Curih, 5. marca. »Nene Zürcher Zeitung« poroča, da je Francija ponudila Italiji Kamerun ter ji obljubila tudi še razne druge koncesije na gospodarskem polju, ako Italija podpre francoski razorožitveni predlog ter sklene tesnejše sodelovanje s Francijo. Italija doslej na to ponudbo še ni odgovorila. V diplomatskih krogih naglašajo, da je to največja ponudba, kar jih beleži vojna diplomacija.

Volilna borba v Nemčiji

Berlin, 5. marca. s. Hindenburg bo nekaj dni pred volitvami imel govor v radiju. Tudi dr. Brüning in drugi člani kabineta bodo sodelovali v volilni borbi. Hindenburgov odbor je moral državnemu predsedniku obljubiti, da bo vodil volilno borbno častno in brez sovražnosti. Hitler je na propagandnem potovanju po Nemčiji, ki sliči triumfu. V Hamburgu je govoril pred 11.000, na Pomoranskem pred 12.000 in v Vratislavi pred 40.000 poslušalci.

Potres v Bolgariji

Sofija, 5. marca. AA. 3. marca so občutili v Bolgariji tri potrese. Prvi močnejši sunek se je čutil v Camkovi, znanem letovišču, kjer ima tudi kralj Boris svojo vilu. Sunek je trajal 4 sekunde. Skode ni. Drugi sunek so čutili v rinskem samostanu. Čuli so tudi podzemeljsko bobnenje, vendar sunek ni bil hud. Ta potres je bil horizontalen. Tudi tu ni bilo škode. Tretji sunek so čutili v Karabumaru. Vsi trije sunki so prišli v večjem razdobju.

Razpis volitev v Franciji

Pariz, 5. marca. g. Levičarski republikanci, katerim pripada tudi skupina okoli Tardieuja je stavila vladi predlog, naj se vrši po zbornične volitve 24. aprila, ožje volitve pa 1. maja.

Nov argentinski konzul v Zagrebu
Beograd, 5. marca. AA. Vlada argentinske republike je imenovala g. Celsa de Barisona za generalnega konzula argentinske republike v Zagrebu. Področje mu je vse ozemlje kraljevine Jugoslavije. Eksekvatura mu je bila izdana 30. januarja.

še gospodarske krize in pota iz njih

Odgovor na repliko na predavanje pod okriljem Trgovskega društva „Merkur“

Ljubljana, 5. marca.

Poučnemu članku s podpisom J. H. 1. marca v „Slovenskem Narodu“ se gospodarske krize in pota iz njih — je bilo povod moje predavanje pod okriljem Trgovskega društva „Merkur“. Članek je v svojem prvem delu manj zanimiv, ker izjavlja kritiko ni v nikakršni zvezi z mojim predavanjem. Članek niti ni bil mojega poljudnega predavanja, ki ni bilo mogoče namenjeno gospodarskim teoretikom, marveč ljudem praktičnega, realnega življenja, ki sami čutijo pezo obstoječe gospodarske depresije, in se je zadovoljil v svoji kritiki kar s kratkim izveščkom časopisnega poročevalca.

Zbog obsežnosti materije sem podčrtal samo markantnejše pojave. Zgodovine in značajev gospodarskih kriz nisem opisal niti v „utehu“, nego v boljše razumevanje današnje gospodarske položaja. Da pa preveč moje predavanje optimizem, morda celo poudarjam, bo to razumel tudi g. J. H., če si predoči psiho našega naroda, ki je vajen voljno ječati pod udarci in pričakuje novih s sklonjeno glavo, z brezupnim pogledom pred se, namesto da bi se vzravljal s svojo voljo in z lastno energijo pomagal in sodeloval pri odvrtitvi nesreče. In tudi je treba dušo našega ljudstva uvrstiti pred kvantitativni vpliv onih brezvestnežev, ki iz posebnih, prozornih razlogov ršejo na steno vrage še bolj črna, kot je v resnici, in tirajo ljudstvo v splošen obup, državo pa v težke nepravilike.

V uvodu svojega predavanja sem jasno povedal, da ne poznam pota iz svetovne gospodarske krize. Vse drugačne glave se danes brezuspešno bavijo s tem vprašanjem, glave, katerih poglavitna dolžnost in naloga je, da najdejo za svoje narode lek

proti obstoječim težkim gospodarskim razmeram na zemeljski obli. Želel sem pa prikazati nekaj ukrepov, ki zamorejo omiliti našo gospodarsko depresijo.

G. J. H. pa je hvalevredno napravil velik skok naprej. On želi odvrtiti svetovno gospodarsko krizo in pravi, da se moramo odzvati »lokalne miselnosti« in na široko odpreti meje. Meje naj odpremo baš mi, mala država, medtem ko se velike države zapirajo s kitajskim zidom in onemogočajo naš izvoz. Premajhni smo, da bi v gospodarski politiki igrali uspešno tako veliko vlogo. Ne rečem, če bi drugje brezposelnosti ne bilo, morda celo pomanjkanje delovnih moči, tedaj bi iz socialnih razlogov morda veljalo žrtvovati velik del naše industrije s tem, da odpremo na široko meje, preplavimo trg s tujimi industrijskimi proizvodi, se kopljevemo v ameriškem žitu in drugih inozemskih kmetijskih pridelkih, saj bi našli naši delavci dovolj kruha v tujini, če se ustavijo obratoma. Inozemstvo pa najbrže ne bi dolgo preplavljalo našega trga, ker ob splošni domači brezposelnosti ne bi kmalu bilo odjemalcev. Pustili bi morda odteči tudi našo zlato zalogo deviz v inozemstvo. Če je drugod boljše in sploh lepo, kaj nas potem briga naše domače gospodarstvo, kaj agrarni protekcionizem drugih držav in obnovljena avtarkija.

Danes pa, zaenkrat s temi gospodarskimi metodami ne bi preokrenili svetovne gospodarske politike, ne bi zboljšali položaja ne sebi, ne tujcem, ne bodoči generaciji, marveč povzročili samo še mnogo, mnogo jese-niških in rajhenburških tragedij.

Na vsak način pa so člankarjeva izjavljana zanimiva.

Dr. Dular Milan.

Razveseljiv pokret aranžerjev trgovskih izložb

Ustanovitev Društva izložbenih aranžerjev dravske banovine

Ljubljana, 5. marca.

Med aranžerji izložbenih oken se je pojavil v zadnjem času razveseljiv pokret. Ljubljana se razvija in dviga ter noče v nobenem pogledu ostati za drugimi velikimi mesti. Ako že ne more v vsakem pogledu napredovati, noče v razvoju zaostati. To stremljenje kaže Ljubljana zlasti tudi pri izložbenih oknih vodilnih ljubljanskih trgov. Okusno in lepo so urejena ter zapeljivo vplivajo na kupovalce in rado-vedneže. Take izložbe niso samo reklamno sredstvo trgovca, temveč dajo tudi ulicam in celemu mestu zanimivost in živahnost. Še lice, prikupljivo zunanost, pa bi morala zato predvsem že magistratna politika stremeti za tem, da iz tujko-prometnih ozirov in v interesu velike Ljubljane take reklamne prireditve s posebnimi ugodnostmi najizdatnejše podpre, kakor n. pr. z dobavljanjem cenenejših električnih to-kov i. dr. Lepo prirejena izložbena okna predstavljajo v temni večerni Ljubljani po pravici prave oaze, ki razveselijo oko vsakega. Je to poglavje, ki zasluži prav posebno pozornost in že interes mesta zahtevajo, da se takaka stremjenja v vsakem pogledu podpre.

Da se je ta panoga obrtne umetnosti pri nas tako lepo razvijala, je v prvi vrsti zaslug naših poklicnih strokovnih aranžerjev. Ureditev pravega izložbenega okna ni enostavna stvar. Zahteva posebne spretnosti, mnogo dobrega okusa, zmisla za lepoto in estetiko in končno temeljito poznavanje blaga in trga, kajti sicer bi bil učinek take reklame negativen, ako ne celo škodljiv.

Pri nas so pravi izložbeni aranžerji zelo redki. Za solanje nima trgovski pomočnik niti prilike, niti potrebnih sredstev na razpolago, dasi najdemo med njimi mnogo dobre volje, pripravljenosti za izobrazbo in tudi mnogo talentov. To je pokazal zlasti tudi tečaj za izložbene aranžerje, katerega je priredila lanske leto Zbornica za TOI.

Da je med našimi trgovskimi pomočniki mnogo dobre volje za strokovno izobrazbo na tem polju, kaže posebno lepo dejstvo, da si hočejo ustanoviti svojo organizacijo »Društvo izložbenih aranžerjev dravske banovine«, ki naj bo matica novega gibanja in delovanja za napredek našega aranžerstva. Društvo naj bi nudilo članom potrebno vzpodbudo, skrbelo naj bi za strokovno izpolnitev aranžerjev, bilo pa naj bi tudi opora in zaščitnik interesov tega stanu. Pripravljeni odbor je izdelal pod vodstvom poštovnega in zelo agilnega aranžerja g. Zvonka Čulka pravila za novo društvo, ki jih je kr. banska uprava že odobrila. Jutri dopoldne ob 10.30 se bo vršil, kakor smo v našem li-stu že poročali, v veliki dvorani Trgovskega doma ustanovni zbor novega društva.

Ustanovitev tega društva je ne samo znak živahosti in inteligence ter kulture našega trgovskega nameštstva, temveč pomeni tudi velik korak naprej v našem trgovskem življenju. G. Zvonko Čulki je odbornik mednarodnega aranžerskega sa-veza, ki ima svoj sedež na Dunaju, in za-služki za svoje nesebično in poštovno delo popolno priznanje. Pozdravljamo društvo najiskrenejše in želimo, da bi najlpeše

uspevalo. K društvu morejo naravno pristopiti tudi trgovci in ni dvoma, da se bo do udeležbe ustanovnega zbora vse trdke, ki so zaslužile že doslej delovale v tem pogledu, odnosno ki hočejo aranžerstvu v bodoče posvetiti svojo pozornost, saj je vse delovanje društva v bistvu namenjeno le napredku naše trgovine. Pričakovati pa je tudi, da bodo v društvu našli dovolj hvaležnega polja za svoje dej-stvovanje naše arhitekti, ki naj tako pri-pomorejo naši dekorativni umetnosti do polnega uveljavljanja.

Komorni koncert

Včeraj zvečer so v Filharmoniji prire-dili gojenici drž. konservatorija iz šole za komorno muziko prof. Jana Šlaisa kon-cert, ki bi se za nas smel imenovati glas-beno zgodovinski dogodek. Godalni kvar-tet, ki ga tvorijo gojenici Pfeifer Leon, Stanič Franjo, Šušteršič Vinko in Bajde Oton, v Stamicevi trio-sonati za 2 violini, klavir in obligatni celo pa posebej za klavir še Lipovšek Marijan, je nastopil več-raj prvič v samostojnem koncertu ter ta-ko praznoval s slovensko reproductivno muziko vred svojo oficijelno krstno proslavo. Slišal sem, da si je kvartet nadel ime »Ljubljanski kvartet«. To ime vsi z naj-večjim veseljem akceptiramo ter iskreno želimo, da bi bil dolga leta njegovim članom, kakor tudi vsem nam v čast in slavo.

Prav zato pa bi se ob tem svojem prvem samostojnem koncertu zaslužil naj-večje pozornosti s strani sicer pri nas itak maloštevilnega komorno-koncertnega občinstva. S kakšnim grenkim občutki ti mladi, idealni ljudje, ki hočejo posvetiti vse svoje glasbeno znanje, ves svoj veliki, poštovni trud dvigu in dobremu ime-nu naše muzike, gledajo iz odra v prazno in hladno dvorano, si vsakdo lahko misli, zlasti še oni, ki je začel svojo trnjevo umetniško pot na tak ljubezni gol način. Res je sicer, da je glasbenih prireditel-jev mnogo, posebno vse kaže, da jih bo teko-či in bodoči mesec za jetične uradniške žepe preveč. No, uradništvu ne more ni-če očitati, da ne stori v podporo kultur-nim društvom vse, kar zmore. Da pa v resnici imoviti ljudje premalo podpirajo stremjenja naših prirediteljev, to pa tudi čutimo vsi. S kakšnim veseljem bi se lotil »Ljubljanski kvartet« dela, ako bi videl pred seboj vsaj častno zasledeno dvorano. Seveda bo delal tudi brez take moralne podpore dalje, ker pravemu, v resnici idealnemu, posebno še mlademu človeku veselja do muzike niti s kolom ne izbiše. In res je, kar je kvartetu na pot rekel Osterc: železna volja in optimizem bosta premagala vse težave.

Na prvem mestu smo slišali Ceha Jana Vlačava Stamice »Trio-sonato« za 2 violini, klavir in obligatni celo. Kot predde-lavec Haydna in Mozarta je Stamice poka-zal že v svojih številnih komornih delih in simfonijah za svoj čas izredno samostoj-nost instrumentov, razbil korico zabavo in izraza v posamezne stavke. Reger-jeva Sonata za violino in klavir (Pfeifer in Lipovšek) nam je pokazala komponista v njegovi krhki trpkosti kot izrazito ve-liko osebnost z njemu lastno harmonično nemirnostjo, pogumno polifonijo in do skrajnosti stopnjeno kromatiko. Izšel je sicer iz Brahmsa, toda največji vpliv nanj je imel Bach. Reger pridobiva šele po svo-ji smrti čim dalje več častilcev in danes ga skoro ni večjega in resnejšega simfo-ničnega koncerta brez njegovih del, ki jih

je pač nebroj. G. Pfeiferju bi želel zlasti na nekaterih mestih boljše instrumenta-ta, da bi mogel z njim izraziti vso globo-ko Regerjevega petja. Višek koncerta je bil k sklepu Ravelov godalni kvartet v f-duru. Njegove zveneče neizčrpne barve, silno bogata iznajdljivost, vedno menjajo-ča se glasbena razpoloženja, duhovito te-matično delo je našlo v naših mladih in-terpretrih navdušene ljubitelje in reči mo-ram, da mi je izvedba tega sicer dosti-krat slišane kvarteta včeraj imponirala in zapustila močan vtis.

Kvartetovci so prišli za svoja izjava-nja in za bodrilo k nadaljnjemu delu kra-sen venec, ki ga je z njimi vred, da, v prvi vrsti, bil deležen tudi njihov skromni, a najvestnejši svetovalec, učitelj in naj-boljši prijatelj g. Jan Šlais.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

5. marca, sobota: ob 15. Vest. Dijaška predstava po globoko znanih cenah. Ob 20. Jubilej. Premijera. Red A.
6. marca, nedelja: ob 15. Jurček. Znižane cene. Izven. Ob 20. Jubilej. Znižane cene. Izven.
7. marca, ponedeljek: Zdravnik na raz-potju. Red C.
8. marca, torek: Zaprt.

Danes popoldne ob 15. je v dram-i d'jaska predstava po globoko znanih cenah. Vpizori se poslednjič v letošnji se-soni Rostandova drama »Vest« v režiji g. Debevca.

Opozarjamo na nocojšnjo dramsko premijero. Vpizori se komedija v treh dejanjih, ki jo je napisal Momčilo Miloše-vič: Jubilej. Režijo ima prof. Šest. Pred-stava se vrši za red A.

Mladinska predstava v ljubljanski drami. Jutri popoldne ob 15. vpizori na-ša drama Goliovo mladinsko igrjo »Jur-ček«. Starše opozarjamo na to predstavo, ki je izredno primerna in velezbavna za mladino. Zasedba običajna, režija Debe-čeva. Za predstavo veljajo znižane dram-ske cene.

Prva repriza jugoslovenske kome-dije »Jubilej« bo jutri ob 20. v naši dram-i. Delo je pri premijeri izvrstno uspešno. Sli-ka nam dogodek sedanjih časov. Posamez-ni tipi so izredno originalni in zanimivi. Za predstavo veljajo znižane dramske cene.

V ponedeljek 7. t. m. ponovi ljubljanska drama Shawovogo »Zdravnika na razpotju« za red C.

OPERA

Začetek ob 20.

5. marca, sobota: Sevilski brivec. Red D.
6. marca, nedelja: ob 15. Tosca. Znižane cene. Izven. Ob 20. Trije musketirji. Znižane cene. Izven.

Dravi ob 20. se poje Rossinijev Se-vilski brivec v zasedbi: ga. Oberwalder-jeva ter gg. Janko, Banovec, Krizaj, Zu-pen. Predstavo dirigira ravnatelj Polč. Vrši se za red D.

Tosca v nedeljo popoldne. V operi se poje v nedeljo popoldne ob 15. po znižanih cenah Puccinijeva večno lepa opera Tosca. Glavne tri vloge poje: ga. Thier-ryjeva, tenorist g. Ivšič in baritonist g. Primožič. Opero dirigira g. Švara. Veljajo znižane operne cene.

Trije musketirji. Jutri ob 20. se po-jejo v operi Trije musketirji v običajni zasedbi po znanih opernih cenah. Prvotno je bila namenjena Viktoriji in njen huzar; ker ostane ga. Gjungenac-Gavel-la v Ljubljani in nastopi v tej opereti. Znižane operne cene.

Tenorist Josip Rijavec bo gostoval prihodnji teden dva večera v naši operi. Natančen program in dneve njegovega gostovanja še javimo.

Sport

Razpis smučarskih slalom tekem za srednješolski prehodni pokal. SK Ilirija razpisuje propagandne tekme v slalomu po slededih propozicijali: 1.) Vsakoletne tekme se lahko udeležijo le dijaki srednjih šol v skupinah iz zavodov. Najmanj 5 di-jakov tvori skupino enega zavoda. 2.) Oce-ni se vsakega tekmovalca, vendar pride za placement skupin v postev le skupna oce-na prvih štirih tekmovalcev vsake skupi-ne. 3.) Pokal si pripori moštvo onega za-vo-da, ki doseže dve sezoni zaporedoma ali trikrat v presledkih največje število točk. 4.) Za izvršitev tekmovalca je potrebna prijava najmanj štirih zavodov. Skupina, v kateri nastopi tekmovalci, ki ne bi bil srednješolec, se diskvalificira. Tekmuje se po pravilniku JZSS za slalom. Tekma se vrši v okolici Trčiča dne 20. t. m. čas in kraj se objavi v prihodnjih dneh. Samo pisane prijave je vložiti najkasneje do 14. t. m. do 16. ure na Smučarsko sekcijo SK Ilirije, Ljubljana, Kavarna Evropa. Prireditelj si pridržuje pravico sprememb programa in event. propozicij. Slalom za ostale se vrši istočasno, vendar se bodo ocenjevali posamezniki in ne moštva. — SK Ilirija.

Ilirija: Atletiki. Jutri se bo nada-jevalo podsvetovno prvenstvo, ki se je že pričelo preteklo nedeljo s tekmo Svoboda: Železnikar. Ilirija igra proti celjskim Atle-tikom, ki so prav resen in upoštevani vredni nasprotnik. V jesenski tekmi, ki se je vršila v Celju, je Ilirija zmagala s pičlo razliko enega gola v razmerju 3:2. Jutrišnja tekma obeta prav zanimivo sre-čanje že zato, ker Ilirija po daljšem od-moru nastopi kompletna z Jasčičem v go-lu in najbrž tudi s Kosakom, ki je bil zad-nji pri hokejski tekmi bleisar. Tekma se bo vršila ob 15.30 na igrišču Ilirije, so-diti bo pa g. Vidic, eden naših najmlajših

sodnikov. V predtekmi igra kombinirano moštvo Ilirije proti Slovani.

Skakalne tekme v Bohinju. Na slo-viti Hansenovi skakalnici v Bohinju pri-re-redi jutri Smučarski klub Ljubljana ska-kalne tekme v počaščenje spomina pokoj-nega svojega člana in odličnega sportnika Doroteja Rovana, ki je lani legel v prerani grob. Skakanja se udeležijo elita naših ska-kačev, med drugimi Šramel, Palme in Ja-kopič. Gotovo je, da bodo skakalne tekme nudile mnogo užitka in privabile v roman-tični Bohinjski mnogo smučarjev. Skakanje se prične jutraj ob 10. in popoldne ob 14. Za gledalce bodo na razpolago v Bohinjski Bistrici sani, za smučarje pa krasna smučarska pot čez Zlan.

Vremensko poročilo SPD

Soštro 4. III. Temperatura —5° C, ob-lačno, brez vetra, snega 10—15 cm. Izgledi za nedeljo dobri; izgledi za smuške ture v okolici dobri.

Brezovica pri Ljubljani: 4. III. Tempera-tura —8° C, oblačno, brez vetra, snega 15 cm (srenji). Izgledi za nedeljo dobri; za smuške ture v okolici Sv. Jakob in Polho-grajske dolomite dobri.

Šmarje 4. III. Temperatura —6° C, ob-lačno, veter vzhodnik, snega 30 cm (srenji), smuka dobra. Izgledi za nedeljo dobri, za smuške ture v okolici Šmarje, Polica, Plešivica, Zalna, Kucelj dobri.

Logatec 4. III. Temperatura —10° C, oblačno, veter severovzhodnik, snega 30 cm (pršič), smuka idealna. Izgledi za nedeljo zelo ugodni. Izgledi za okolico: Sekirica, Rovte, Ziri, Sv. Trije Kralji zelo ugodni.

Bloke 3. III. Temperatura —8½° C, ob-lačno, veter vzhodnik, snega 30 cm (pršič 2 cm na podlagi), smuka dobra. Izgledi za nedeljo dobri; izgledi za smuške ture v okolici dobre.

Zelinjše 3. III. Temperatura —14½° C, oblačno, sneži, veter severozapadnik. Izgledi za nedeljo povoljni; izgledi za smuške ture v okolici za Golo in Kurešček ugodni.

Višnja gora 3. III. Temperatura —6° C, vreme oblačno, sneži, veter vzhodnik, snega 25 cm (srež), smuka dobra. Izgledi za nedeljo dobri; izgledi za smuške ture v okoli-ci Sv. Duh in Gradišče dobri.

Skofljica 3. III. Temperatura —5° C, sneži, snega 20 do 25 cm (srež) smuka do-bra. Izgledi za nedeljo dobri, za smuške ture v okolici (Ortje) dobri.

Begunje pri Cerknici 3. III. Temperatura —9° C, sneži, veter severovzh., snega 25 cm (srenj in pršič), smuka dobra. Izgledi za nedeljo prav dobri, izgledi za smuške ture v okolici: Menešija, Kožljek, Otave, Sv. Vid, Brezje, Slivnica odlični.

Podnart 3. III. Temperatura —5° C, sne-ži, veter jugovzhodni, snega 22 cm (pršič), smuka idealna. Izgledi za nedeljo zelo do-bri, izgledi za okolico zelo dobri. (Skakalni-ca vporabna!).

Rakitna 3. III. Temperatura —5° C, ob-lačno, veter vzhodnik, snega 25 cm (srenji), smuka dobra.

Velika Planina 3. III. Temperatura —10° C, oblačno, brez vetra, sneg pršič, po robo-vih brez snega, v dolinah ugodno za smu-čanje.

Skofja Loka 3. III. Temperatura —5° C, sneži. Smuka v višjih legah pod vrhom Ljub-nika nad Sušnikom in pri Jalpbnikarju ze-lo dobra. Na Gabrski gori in na Osovniku je na 40 do 50 cm trdi sneži podlagi do 10 cm pršica. Smuka idealna. Izgledi za smu-ške ture v okolici Sv. Andrej, Sv. Ožbolt, Sv. Barbara, Crni vrh in Bukov vrh idealni. Vse našete ture so od Skofje Loke oddalje-ne 1 do 3 ure. Smučarji imajo zvečer okrog 18. ure tako v Selški kot v Poljanski dolini avtozvezo na večerni vlak.

Nebo v marcu

Solnce se v marcu hitro vrača proti ne-besnemu ekvatorju in s tem narašča dan, ki se podaljša v marcu za 1 uro 50 minut. 7. marca nastane delni solnčni mrk, ki se bo pa videl samo v Avstraliji in prilagojenih delih oceana. V začetku marca je solnce v znamenju Rib, 20. marca zvečer pa pride v znamenju Ovna. To je začetek pomladi in pomladni ekvinokvij. Dan in noč sta enako dolga, solnce vzhaja skoraj na vzhodu in zahaja na zahodu.

Luna je v začetku marca nizko pod ne-besnim ekvatorjem, ki se mu na povratku približuje in ga prekorači 8. marca ter dose-že najvišjo lego nad njim 15. marca. Potem se vrača, prekorači ekvator ponovno 22. marca ob 17.33 in začne krejce 29. marca marca. Lunine faze bodo: mlaj 7. marca ob 8.44, prvi krajec 15. marca ob 13.40, ščip 22. marca ob 17.33 in zadnji krajec 29. marca ob 4.45. Polna luna bo torej že drugi dan po začetku pomladi in zato imamo letos tak zgodaj velikonoč, kajti velikonočni prazniki se ravno po luni in sicer tako, da je prva nedelja po prvi pomladanski polni luni velikonočna nedelja. Delni lunin mrk, ki nastane 22. marca, se pri nas ne bo videl, ker bo luna pod obzorjem.

Planeti: Merkur se bo videl ob 15. marca do konca meseca na večernem nebu, 23. marca bo najdalje proti vzhodu od solca.

Na večernem nebu se vidi tudi Venera, samo da je mnogo svetlejša in višje nad obzorjem. Venera zahaja v marcu ob 22. Približuje se zemlji in vidimo jo lahko že z manjšim daljnogledom v obliki lune po prvem krajcu. 11. marca se bo približala Veneri luna, seveda samo za naše oko.

Mars se še ne vidi, ker je preblizu solca.

Jupiter je na meji med Levom in Ra-ko in se vidi vso noč kot najsvetlejši objekt nočnega neba. Po svoji opoziciji s solncem v februarju se začenja oddaljeva-ti od nas, vendar ga pa še lahko vidimo z manjšim daljnogledom.

Saturn vzhaja zgodaj zjutraj in je za opazovanje v neugodni legi.

Uran se zdi ne vidi, ker je preblizu solca.

Neptun v sozvezdju Leva je nad ob-zorjem vso noč. Najdemo ga pa lahko samo z manjšim daljnogledom. Vidi se kot stal-nica 8. zvezdne velikosti.

Lega zvezdnega firmamenta v začetku marca ob 22. sredi marca ob 21 in proti koncu marca ob 20; na severovzhodu vzhaja Lyra in Herkules, na vzhodu Krona in Bootes. Na jugovzhodu je Devica, blizu ob-zorja pa Gavran in Čaša. Na jugu nad ob-zorjem stoji Hydra, nad njo Rak in Lev, v zenitu pa Veliki Voz.

Na jugozapadu zahaja Veliki Pes, nad njim sta Mali Pes in Dvojčki. Dalje proti zapadu se nagiblje k obzorju Orion, nad njim sta kočijaž in Bik. Na severozapadu blizu obzorja stoji Andromeda, med njo pa Perseus in Hassiopeja.

Delavski shod na Jesenicah Razburjenje delavstva

Jesenice, 5. marca.

Snoči je bil na Jesenicah shod, ki se ga je udeležilo tudi ogromno število delavskih žena in deklet, da protestirajo proti odpo-vedi služb, ko bi morali dne 15. vsi delavci in uradniki zapustiti tovarne KID. Na shodu sta govorila predsednica in za zastopnik delavstva g. Jeram, ki sta oba slikala usod-ne posledice, če se delo v tovarnah ustavi, ko bo nad 10.000 ljudi brez kruha. Posebno ogorčen je bil pa govornik proti inozem-skim delavcem mojstrom in inženjerjem ter zahteval, da pobere šila in kopita ter zapu-ste Jugoslavijo, da ne bodo več odjedali do-maćinom kruha.

Davi so šle ženske z otroci pred stano-vanje ing. R., kjer so mu izjavile, da se ne sme več prikazati v tovarne. Napadeni in-ženjer je ženam odgovoril, da se bo rad pokoril sklepu komisije, a žene niso bile s tem zadovoljne ter so mu ponudile stro-ške za pot v Ljubljano, češ, naj takoj od-ide z Jesnic. Razen tega so davi žene izda-le oklic, da bo jutri velik shod na Savi, ki se ga monajo udeležiti vsi moški in vse ženske, da skupno ukrenejo vse potrebno, kako bi se preprečila preteča katastrofa.

Beležnica

Koledar.

Danes: Sobota, 6. marca, katoličani: Friderik, Evzebi, Danica; pravoslavni 21. februarja: Timotej.

Jutri: Nedelja, 6. marca katoličani: Fridolina, Zvezda, Perpetua; pravoslavni 22. februarja.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Nezvesti Ekehart.
ZKD: Nesmrtni potepuh ob 14.30 v ki-nu Matici.

Jugoslovensko-čehoslovaška liga, slar-nostna akademija ob 20. v Delavski sbo-rnici.

Društvo »Soča«, predavanje dr. Magaj-ne ob pol 21. pri »Levcu«.

Valčkov večer na Taboru.
Sokol IV. proslava 100 letnice Tyrševe-roga rojstva ob 18. v tovarnici šole na Prulah.

Sokol IV. družabni večer pri Jelačinu ob 20.

Ustanovni občni zbor krajevne organi-zacije JRKD Prule ob 20. v gostilni na Privozu.

Udruženje ljubljanskih konservatoristov zabavni večer ob 20. v dvorani kazine.

Lovsko društvo občni zbor ob 20. v ho-telu Miklič.

Šentjakobski gledališki oder »Sedem njegovih grehov« ob 20.15.

Delavsko prosvetno in podporno društvo »Tabor« Prosvetni večer ob 20. v dvorani hotela Tirol.

Prireditve v nedeljo.

Kino Matica: Nezvesti Ekehart.
ZKD: Nesmrtni potepuh ob 14. dop. v kinu Matici.

Društvo državnih upravnih pisarniških uradnikov izredni občni zbor ob pol 10. do-poldne v kletni dvorani hotela Miklič.

Društvo Zivalica, predavanje ob 10. do-poldne pri Novem svetu.

Društvo izložbenih aranžerjev ustanov-ni občni zbor ob pol 11. v Trgovskem domu.

Društvo železniških vpokajencev občni zbor ob 14. pri Levu.

Podporno društvo železniških vpoko-jencev občni zbor ob 8. v dvorani OUZD.

Organizacija diplomiranih tehnikov ob-čni zbor ob 9. v kletni dvorani hotela Mi-klič.

Šentjakobski gledališki oder »Sedem njegovih grehov« ob 20.15.

Sport.

SK Ilirija: SK Atletik Celje ob 15.45 na igrišču Ilirije.

SK Ilirija II.: TSK Slovan ob 14 na igrišču Ilirije.

Dožurne lekarne.

Danes in jutri: Lenuk, Resljeva ce-sta 1, Bohinec, Rimska cesta 24 in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Srečni trgovci.

— Kako gre kupčija?
— Hvala. Moji odjemalci rasto.
— Kako to?
— Jaz imam otroško konfiskacijo.

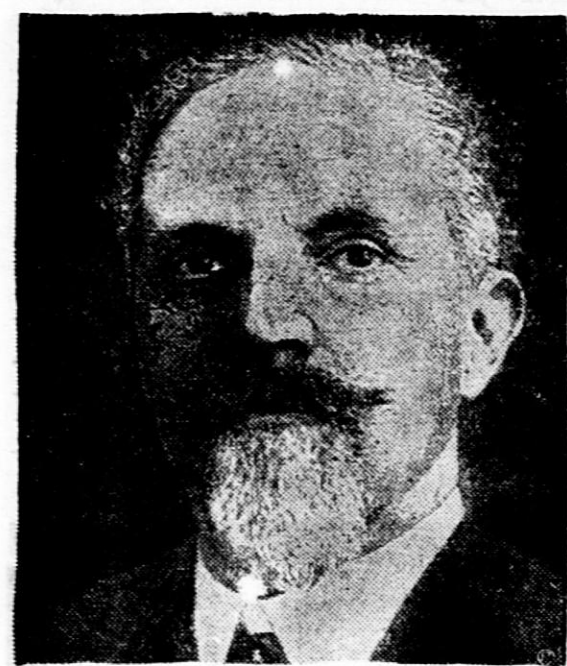
Vsaj ni dolgo trpel.

Pionir Velebita o Velebitu

Izredno zanimivo predavanje bivšega ministra dr. Iva-
na Krajača pod okriljem SPD

Ljubljana, 5. marca.
Po večkrat in v vseh časopisih je bilo objavljeno, da pride v Ljubljano predavati najzastojnejši hrvatski turist, bivši minister in znan politik, strokovni pisatelj itd. dr. Ivan Krajač o Velebitu, torej o pogorju, ki o njem ne vemo skoraj ničesar, poznamo ga pa vsi s svojih obiskov na Jadranu. Razen vsega tega je pa minister dr. Krajač tudi največji prijatelj Slovencev in stalen gost v naših planinah, tako da je že skoraj domačin pri nas. In prav zato, ker je naš človek in ker je zaslužen za našo turistiko, ljubljanski turist mieli, da tudi domače ni treba k njegovemu predavanju. Smot namreč mala dvoranica Delavske zbornice ni bila niti polna, nabite so pa tudi večje dvorane vedno, kadarkoli pride katerikoli Nemec z Dunaja ali s severa delat reklamo za fotografiske potrebščine.

Ze ko ee je minister dr. Krajač pripe-
ljal v Ljubljano, so ga sprejeli zastopniki

SPD. ga vodili po Ljubljani kot svojega
starega znanca in pripeljali zvečer v dvo-
rano. Spremljala sta ga častni predsednik
SPD dr. Tomineš in predsednik dr. Pretnar,
tako ga je pa pozdravil tudi dr. Hen-
rik Tuma. V dvorani je bila ob tej priliki
res izbrana publika, med njo pa seveda tu-
di polno predavateljevih rojakov, ki smo
med njimi opazili vicedirektorja Narodne
banke g. Stiglica, a Krk je zastopal pre-
dstojnik litjskega sodišča g. dr. Turato z
drugimi rojaki. Ko je predsednik dr. Pretnar
predavatelja predstavil in pozdravil v
imenu društva, je gošta sprejel najtoplejši
aplavz, nato je pa minister dr. Krajač iz-
razil svojo zahvalo, ker mu je SPD dala pri-
liko, da govori o svojem predragem Velebi-
tu, ki varuje njegov rojstni kraj, starodav-
ni in ponosni Senj. Ze prej smo omenili, da
je dr. Krajač skoraj naš rojak, gotovo so
pa to bili njegovi predniki, saj je Senj sko-
zi stoletja pripadal krajski deželi.

Naša publika še ni bila govornika, ki bi
s tako upravnostno ljubeznijo in ponosom
govoril o svojih krajih kakor dr. Krajač. Je
pa on tudi pionir Velebita, ki ga pred njim
ni nikdo raziskoval, razen redkih botanikov.
Ze več desetletij porabi ves svoj prosti čas
za pohode po tem nepristopnem pogorju, ki
se ob obali razteza 160 km daleč, to je to-
liko kakor od Zagreba do Celovca. Njegov
najvišji vrh je sicer visok le pihih 1800 m,
vendar se pa dviga naravnost iz morja tako,
da je njegova relativna višina skoraj enaka
našem Triglavu. Tudi široko je to pogorje,
saj se na severu razteza od morja 30 km
doželo, na južni strani je pa nekoliko ožji.

Velebit je prototip kraške gore in na
njem so kakor v muzeju zbrane vse značil-
nosti in združeni vsi fenomeni Krasa. Ka-
kor na Krasu se tudi na Velebitu gube vse
vode v tla, če ne štejemo nekaj malih krat-
kih rečic, ki se pokažejo z velikim izvirom,
nato pa po kratkem toku zopet poniknejo
v zemljo. Ko je pred milijoni let Velebit
zrasel iz morja, so se dvignile ogromne
mase v višino, da je pod njim gotovo velika
praznina, napolnjena s plini, vodo ali pa
sploh lahkim snovmi. Kakor na Krasu je
polno značilnih »dolov« in drugih kraških
pojavov, posebno zanimiva je pa paralel-
nost Velebita z ledeniškim tvorbami. Kakor
ledeniške mize stoji tu kamni, ki jih ime-
nujejo domačini »čučak« in oblike, kakršne
vidimo na ledeniku v ledu, so na Velebitu
kamenite. Tudi, kar se hidrografije tiče, je
Velebit popolnoma kraški. Do 1000 metrov
višine je skoraj brez studencev, potem jih
je pa zopet polno, in po 30 do 40 km da-
leč ni nobene vode, pa zopet studenec pri
studencu. Vsa silna voda iz te ogromne
mase vre v morje, tako da imamo od Ja-
blanca do Obrova v morju polno velikih
studencev, potokov in celih rek, ki jih pri-
stik meče iz globine, da nastajajo na mo-
rski gladini po pol metra visoki valovi, ka-
kor bi voda vre. Večje reke, kakor so Li-
ka, Gacka i. dr. ponikajo, se danes pa ni
raziskano, kje se izlivajo v morje.

Z navdušenjem in temperamentom je
predavatelj opisal tudi raznolikost velebit-
ske flore, ki jo je med prvimi prav točno
opisal tudi stari kustos našega botaničnega
instituta g. Rajko Justin. Flora je zelo raz-
lična od alpske, zlasti se pa o nje razliku-
jejo razne zadržane rastline. Posebno na
Velebitu je Sibirerja croatica, cvetlica, ki
raste samo tu in pa v daljni — Sibiriji. Tudi
Degenia Velebitica raste edino nad Karlo-
bagom in predstavlja za sebe poseben rod.
Kar se živalstva tiče, se je pasel po Ve-
lebitu še pred 30 leti tudi gamo, seveda
je pa še danes polno medvedov, a skoraj
popolnoma neraziskana je pa zanimiva
jamska favna torej živalstvo brez oči. Vse
ptice in male živali so si na Velebitu oble-
kle temno črnkasto barvo, ker jih ta mela-
nizem varuje mraza.

Tudi ponosno zgodovino ima Velebit,
ker je politična zveza med Panonijo in
Dalmacijo ter Bosno. Vsi navali narodov
so v zvezi z Velebitom: stari Iliri so se bo-

riili tu, Tatarji so se razbili ob Velebitu,
Madžari so se privadili le do tu in sklenili
s Hrvati personalno unijo. Tudi Turkom je
bil Velebit nepremagljiv in Senj si je ohrani-
l cel vedno svobodo in to malo mesto je
celo stoletje vodilo vojno z celestvom
Benetk. Tudi sedaj je Velebit meja bano-
vine.

Danes so na Velebitu sami Hrvati, le
na jugu je nekaj Srbov, vendar so pa vse
rase, ki so se na tem počevju razbile, pu-
stile sledove v tipih. Posevnooke potomce
Mongolov srečamo, brkate in plešaste Avar-
ce, stare Hrvate, Srbe in Ilire. Čeprav je
temna polt pri odraslih zaradi klime narav-
na, vendar se dobe tudi črnkasti otroci —
potomci starih Hrov kakršni se rode tudi
Albanci. Enako raznovrstna je tudi etno-
grafija Velebita. Pastirsko življenje je še
homersko, saj stanujejo pastirji tudi še po
jama, skratka, na Velebitu so ohranjene
vse etape človeškega razvoja.

Ogromen pomen ima pa Velebit za turisti-
ko. V teku podruge ure se lahko kopljesh
na Rabu in tudi smučaš 1.500 m visoko na
Velebitu. Tako zvani »padež«, t. j. kotline
s prašumo in močnimi studenci, so najpri-
pravnejši za hotele. Gotovo nikjer v Evro-
pi ni tako pestrega razgleda, saj seže po zi-
mi oko do Visokih Tur in Kamniških plan-
in, do Gran Sasso d'Italia in rimskih Apen-
in ter na jugu doli do Dinar. Ze naš Ha-
oquet je pisal, da se pozimi z njega vidi vsa
Italija, smučar se pa lahko prepriča, da se
vidi celo Veliki Klek.

To tako zanimivo in deviško pogorje je
pa tudi silno težko pristopno, ker je brez
vode in zaradi silnega solnca ter refleksov
od morja tudi neznosno vroče. Medvedvi

Človekoljubna armada RK

Redni občni zbor krajevnega odbora RK — Ljubljana
glede karitativnega dela prva v državi

Ljubljana, 5. marca.
V Ljubljani imamo pravo človekoljub-
no armado, ki je organizirana v krajevnom
mestnem odboru Rdečega križa. Sledovi
njene humanitarne dela so vidni po-
vso, čeprav se o njem ne govori mnogo.
Na rednem občnem zboru, ki je bil snodi
v dvorani OUZD, je krajevni odbor RK
razgrnil sliko svojega velikega požrtvoval-
nega dela izza preteklega poslovnega leta
ter nam dokazal, da je lepa ideja RK v
Ljubljani popolnoma prodrla.

Predsednik organizacije g. dr. O. Fetič
je otvoril občni zbor pozdravljajoč
prisotne, glede udeležbe je pa pripomnil,
da bi bila takšno številnejša, kar pa ne
sme nikogar vznemirjati. Marsikomu ne
dopušta čas, da bi prišel na občni zbor,
nekateri, se pa tudi boje, do bili izvoljeni
— sicer pa, je naglašal predsednik, naše
časopisje vestno in obširno beleži vse
dogodke tako, da so ljudje že iz teh poročil
o vsem dovolj poučeni. Zato je smatral za
prvo dolžnost, da se zahvali časopisju za
sodelovanje ter pomoč, ki jo je nudilo or-
ganizaciji vedno radevolje pri njenih člo-
vekoljubnih akcijah. (Četna izjava med
društvenimi funkcionarji. Op. ured.). Pri-
srčno se je tudi zahvalil za sodelovanje
odbornikom in odbornikom, zdravnikom,
prisotnemu predsedniku oblastnega odbo-
ra RK g. dr. Krejčiču in vsem ostalim.

V lepem, prisrčnem govoru je predse-
dnik občni ter ocenil v glavnem delovanje
organizacije. Naglašal je, da 1850 članov
dokazuje, da je ideja RK popolnoma pro-
drla, kar pomeni tem več v teh časih, ko
je med ljudmi vedno manj požrtvovalnosti
in smisla za nesebične podvige in ko je
humanitarno delo najbolj potrebno. Člani
so pripadniki vseh slojev in organizacij
ve ceniti tudi požrtvovalnost najrevnejših.
Dejal je, da se pojavljajo razne »pomo-
č«, toda le tista pomoč nekaj pomeni, ki
iznaja iz nesebičnih nagibov. Takšno je
delovanje organizacije RK, ki se ne more
ponašati s kakršnimi gmotnimi dobički, pač
pa je njeno delovanje lahko v ponos belih
Ljubljan, ki je zadnje čase tudi sicer mno-
go storila za olajšanje ter izboljšanje so-
cijalnih prilik prebivalstva. Lahko se reče,
da je Ljubljana prva v državi glede karit-
ativnega dela in da je njena krajevna
organizacija RK najmočnejša.

Med vojno ideja RK pri nas ni imela
trdnih tal in prevladovali so tudi predso-
di, da je RK za vojno. 13-letno delovanje
po vojni je pa ovrglo ta predsodek ter je
dovolj dokazano, da je namen RK popo-
lnoma človekoljuben, njegova ideja zoper
vojno, saj se je porodila na bojnih poljanah,
da lajša najstrašnejšo bedo. Organizacija

se spreheja okrog koč, ki so jih zadnja
leta ostavili že več. Od Oltarskega do
Oštarijskega sedla je v zadnjih letih bilo
spelnjanih do 120 km krasnih poti z največ
15 odstotki vzpona, da se lahko sprehejaš
tudi v lakastih čevljih. 27 km teh poti je
nao 1.300 m visoko in še tudi nad 1.500 m
jih je 18 km dolžine. Silne klimatične kon-
traste in ekstreme smo že omenili, vendar
pa moramo pripomniti še, da meseca janua-
rja ob lepem in mirnem vremenu lahko
brez obleke hodiš po vrhovih, a o kresu
tudi še večkrat zmrzuje. O silni burji, ki
je v Senju najslavnejša, ni treba pripovedo-
vati, oprema za obisk Velebita torej mora
biti vedno najboljša in popolnoma nepre-
pustna. Na Velebitu je tudi polno ogrom-
nih podzemeljskih jam z najinteresantnej-
šo favno, ki se niso skora; prav nič raz-
iskane. Brezmejna variacija prirode, silno
zanimiva folklor in pa zgodovina Velebita
in — naj nam gospod predavatelj ne za-
meri — zlasti on sam, so pa napravili Ve-
lebit za zibko hrvaškega turizma. Po njem
namreč za njegove zasluge imenovan v pito-
reskih Požanskih Kukovih-Krajačev Kuk
Z Velebita so hrvaški planinci pričeli pri-
hajati tudi v naše kraje, kjer so sedaj stalni
naši gostje in tvorijo velik del našega tu-
skega prometa, zato je pa pomen Velebita
važen tudi za blagostanje naših krajev. Ali
so pa našim planincem znane ogromne
zasluge ministra Krajača za naš turisti-
komet in turistiko, niti ne vprašamo...

Po interesantnem govoru, ki bo gotovo
privabil mnogo naših planincev na Velebit,
je predavatelj pokazal nad 100 diapoziti-
vov teh slikovitih divjih planin in nam de-
taljno opisal njih vrhove, vrtače in kočje ter
poti. Po predavanju so pa funkcionarji
SPD posedeli s predavateljem do pozne no-
či v najprijetnejšem razgovoru, ki bo goto-
vo rodil tudi plodove v korist našega tu-
rizma.

RK je zato tu, ker je potrebna, dokler ne
bo raja na zemlji. Zavedamo se, da je od-
bor storil mnogo, da pa ni mogel storiti
vsega. Toda organizacija je tu — vedno
pripravljena, da stori vse, kar dopuščajo
njene sile.

V imenu oblastnega odbora RK je spre-
govoril njegov predsednik g. dr. Krejčič
pozdravljajoč prisotne v imenu odbora iz-
ražajoč priznanje krajevnom odboru za
vztrajno delo. Želel jim je tudi v bodoče
čim več uspehov. Dejal je, da je zdaj vsa-
ko društveno delovanje oteženo zaradi
gospodarskih prilik. RK je pa organizacija,
ki mora biti agilna najbolj baš v najslab-
ših časih. Ne dopuščajo pa prilike, da bi or-
ganizacija lahko povsod pomagala. Beda je
prevelika. Zato je treba tem več vztrajno-
sti pri karitativnem delu, resnične požr-
tvovalnosti in pravega pojmovanja ideje
RK. Vsi sodelavci se morajo zavedati, da
morajo biti pripravljeni pomagati bližnje-
mu zaradi samih sebe. Kajti nikče ni vpra-
vičen začetni pomoči zase, če ni pri-
pravljen pomagati drugim.

Tajnik g. Malnarč je podal izčrpano
poročilo, iz katerega posnemamo, da je bil
odbor res na svojem mestu in je organi-
zacija lahko ponosna na njegovo delo.
Odbor je poglubil humanitarno delova-
nje glede na naraščajočo bedo. Vodil je
dobrodelne akcije v pomoč najbednejšim,
priredil samaritanski tečaj, organiziral po-
čitniško kolonijo itd. Izmed odbornikov so
sestavili 4 odseke, ki so vse leto marljivo
delovali.

Plenarni sej je bilo 7, sej odsekov pa
15. Vložni zapisnik izkazuje 600 vlog.
Pravilnih morata biti vsako leto po dneva
RK. Zimski dan so opustili, ker je odbor
vodil tedaj več dobrodelnih akcij. Drugi
dan so priredili junija.

Samaritanski tečaj je bil od 5. III. do
15. V. v Mestnem domu. Izpite je položilo
20 moških in 21 žensk. Za samaritanske
tečaje vlada veliko zanimanje. Zdal je te-
čaj v dvorani OUZD in se je vpisalo 147
obiskovalcev. Tečaj vodi požrtvovalni
zdravnik dr. Mis.

Organizacija se zaveda, da je naša bo-
dočnost v mladini, zato ji posveča vso
skrb. Zaradi tega je tudi lani poslala na
počitniško kolonijo, ki je bila lani prvič
v Polhovem gradu, prejšnjaja leta pa na
Trati, 30 revnih dečkov brezplačno. Leto-
vanje je financirala banska uprava, mest-
na občina, oblastni odbor RK in krajevni
odbor.

Za božičnico je odbor zbral 25.000 Din
v gotovini in blagu. Sklenili so, da ne bo
dopredil božičnice v blesteh dvorani,
kjer se marsikdo sramuje sprejemati da-
rove pred javnostjo, zato so poskali klet-
na na njihovih domovih, v barakah in rev-
nih stanovanjih, kjer so jim izročili ga-
rila.

Odbor je dajal podpore tudi posamez-
nikom med letom.

Glanstvo je naraslo v preteklem letu
za 760, kar je ogromen uspeh.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je po-
dal blagajnik g. nadzornik R. Mlejnik,
je razvidno, da organizacija nima namena
kupiti denarja, nego ga takoj porabi na
dobrodelne namene. V preteklem poslov-
nem letu je izdala 75.309 Din, prebritek
znaša 8617 Din, društvena imovina pa
49.480 Din.

V imenu nadzornega odbora je predla-
gal g. Mešek upravnemu odboru absolut-
ni s pohvalo, naka je spregovoril inspek-
tor Wester, češ, da je treba prav po-
seben naglasiti, kako agilen je odbor
in kako požrtvovalno so sodelovali neka-
teri člani, zlasti predsednik, ki je bil vsem
pri delu najljepši zgled. Izrekel je zahvalo
predsedniku, prirediteljem odseku, na-
čelnici g. Krofčiču, dr. Misu in ostalim.

Predsednik se je skromno branil po-
vala in dejal, da mu zadostuje zavest, da
je sodeloval pri plemenitih akcijah in da
zaslužio pohvalo predvsem ostali odbor-
niki in odbornice. Nikdar se pa ne bo nih-
če pehal za kakšno bučno zahvalo v jav-
nosti.

Predlog za absolutorij je bil sprejet z
živahnim odobravanjem, prav tako so pa
sprejeli tudi poročila funkcionarjev.

Predsednik je na kratko omenil prora-
čun za tekoče poslovno leto, ki je izdelan
glede na višino lanskih prejemkov in pre-
videva še poglobitve karitativnega dela.

Pri volitvah je bil z velikim odobrava-
njem izvoljen za predsednika zopet g. dr.
Fetič in soglasno naslednji člani odbo-
ra gg.: Beabler Franja, Breti-Naglasova
Jelka, dr. Fetičeva Marija, dr. Fink Mi-
ra, Grassellijeva Marjanca, Krofčičova Mi-
ka, dr. Konvalinko J. Tavčarjeva, Lampiče-
va Roza, dr. Lebarjeva Aida, Likozarjeva
Jožica, Novšakova Marija, dr. Pucova Ol-
ga, Tkavčev-Vidmarjeva Marija, Zlataršič-
čeva Mira, Žerjavova Iva, dr. Andrejka
Rudolf, dr. Borko J., direktor ljublj. direk-
cije drž. žel., dr. Božič M., ravnatelj, Oluha
V., ravnatelj, Dermelj M., Gregorka M.,
Hočevar M., rav. mešč. šole, Jagodič A.,
prof. Kopal Fr., Malnarč Iv., dr. Mis Fr.,
Mlejnik R., insp. min. fin. Oluh J., Palovec
Fer., Pirc Fr., Račič Božo, ravn., dr. Reis-
ner J., direktor, Samar F., Skalar J., Ver-
bič Ant., Virant Stanko, urednik, Vrtovec
V., predsednik, Učak V., prior in Wester
J. prosv. insp. V. nadzornem odboru so gg.:
I. Malenšek, podrazn., Mešek J. in dr. Rant
A., fin. insp. V. delegaciji za oblastno skup-
ščino so pa gg.: Grassellijeva, Krofčičova,
Lebarjeva in dr. Mis in Mlejnik.

Občni zbor je zaključil g. predsednik
zahvaljujoč se prisotnim za udeležbo in s
pozivom, naj ga podpirajo pri bodočem
delu.

Dr. Josipu Tomišku

Ze precej čez 30 let spoštujem dr. Jo-
sipa Tomiška kot vzor profesorja. V
Kranju nas je učil grščine in latinščine ter
načel slovenščine, pa tudi vsega onega,
kar nam je v življenju prav prišlo. Da je
bil profesor, nismo nikdar čutili, a radi
smo imeli svojega vzgojitelja tako, da
smo bili najboljši in najmirnejši pri nje-

govih urah. Tudi nam že sive lasje in se
svetijo pleše, vendar se nam pa zdi, da še
vedno poslušamo njegove prijateljske be-
sede. Ne naukov, zakaj naukov ni nikdar
dajal, pač je pa pripovedoval in govoril
ter kramljal, prigovarjal, opomunal in
svetoval, da smo postali njegovi prijatelji
in smo od dne do dne, od leta do leta in
od desetletja do desetletja boljši. Neko
čudno moč ima ta moč v sebi. Včeraj je
dopolnil 60., pa se ni postaral — to je pa
čudež njegove tajne moči, da se ne posta-
ramo tudi mi, njegovi pravi učenci in pri-
jatelji. Toliko ima živahnosti, poguma,
delavnosti in energij v sebi, da menda ta
zaklad življenja ne bo nikdar izčrpal, če-
prav ga vedno deli in trosi okrog v srca.
Deležen je pa tega zaklada seveda le tisti,
ki ima srce odprto — a dr. Tomineš ima
tudi ključ, ki vsako odpre.

Kako je dr. Tomineš živel in delal in
za kaj ter za koga je tako živel in delal,
ste vsi čitali že včeraj, zato pa tudi veste,
kaj dr. Tomineš je. Tak moč pač, da
smo vsak dan v večji zadregi, kako naj se
izkažemo vredne vsega onega, kar nam je
dal. Obračuna se skoraj bojimo. Še je
čas, da mu povrnemo, saj nas bo vedno
mladi in vedno bolj spoštovani prijatelj
čakal še dolgo. Preverjen, da bo tako,
mu z vso spoštljivostjo, hvaležnostjo in
ljubeznijo tudi v imenu drugih voščiti vse
najboljše

Ante Gaber.

Dobre kupčije z italijanskim blagom

Ljubljana, 5. marca.
Nekako pred tremi dnevi so se poja-
vili v Ljubljani prodajalci manufakturne-
ga blaga iz Zagreba in se nastanili v go-
stinski pri »Starem Tišlarju« v Kolodvor-
ski ulici, kjer so nakupili veliko zalogo
manufakturnega blaga. Njihovi zgovorni
agenti so šli na delo in posrečilo se jim je
v treh dneh prodati v Ljubljani za pribli-
žno 1000 oblek blaga, katerega vsaki drugi
ali tretji meter je bil označen z angleškim
žigom in so ga kot pristno angleško bla-
go tudi prodajali približno po 500 Din me-
ter. Zanimivo je, da so od Zagrebčanov po-
kupili blago najodličnejši predstavniki na-
še javnosti, tako uradniki na sodišču, na
magistratu in po bankah. To končno se ni
nič hudega, če bi ne bili vsi opeharjeni.
Blago namreč ni angleško temveč izdelek
italijanske »Bella« iz Turina, ki ima
svoje poslovne prostore tudi v Zagre-
bu. Tvrda sicer izdeluje dobro blago, se-
veda pa se ne more primerjati z original-
nim angleškim, za kar je bilo deklarirano.
Gotovo je, da bi vsi kupci dobili cenej-

še blago pri ljubljanskih trgovcih.
V zvezi s tem se je Gremij trgovcev
obrnil na načelnika za trgovino in indu-
strijo dr. Marna pri banski upravi in opo-
zoril tudi policijo na poslovanje zagreb-
skih trgovcev. Kakor čujemo, bo policija
ukrenila vse potrebno, da se ta nelegalna
in nesolidna konkurenca prepreči. Podjet-
ni zagrebški trgovci so prodali v Ljublja-
ni približno za poldrugi milijon blaga.

Milošu v spomin

Zopet je bela smrt posegla med mlado
drevje in si je izbrala za svojo žrtev Tebe,
dragi Miloš! Moramo-li verjeti, da si odšel
od nas brez slovesa, ne da bi podal posled-
njikrat roko, toda Tvoja blesta usta in Tvo-
je mrzlo telo nam pričata, da si nas zapu-
stil. Kaj si storil, Miloš? Vest o Tvoji smrti
je kakor vihar vrtinec vznemirila srca
nas, ki smo se zbirali okoli Tebe. Teško se
vzravna mlado klasje po hudi nevihti —
Tvoj nenadni odhod nas je udaril kakor
krivica, ki je ne moremo preboleti.

Utihihni so zvoki Tvoje violine, ki so
opajali naša žejna srca, hitro je zamrla mla-
dostna pesem Tvojega telesa. Tvoj duh in
Tvoje telo sta se razšla. Vse, kar je bilo na
Tebi minljivega, zemeljskega vse to je iz-
brisala smrt. Tvoja duša se je oprostila ve-
zi, naš spomin nate, pa je prost vsake sla-
bosti. Umrl si nam kot človek, kot prijatelj
si nam ostal.

Tvoji prijatelji.

Čudno spodtikanje

Dnevnik »Slovenec« je 3. t. m. priobčil
pod rubriko »Jesenice« članek »Brezposel-
nost in ples«. V njem nekoliko popravila iz-
jave prejšnjega dne, vendar si pisec ne mo-
re kar, da se ne bi spodtikal nad družabnim
večerom, ki se bo vršil po koncertu akademskega
okteta akademskega pevskega zbora
iz Ljubljane v Sokolskem domu. Koncert pa
se bo vršil v Krekovem prosvetnem domu.
Očita jeseniški inteligenci, da se ji je
vzljubilo po predpustni zabavi... Izjavlja-
mo, da sta obe prireditvi: pevski koncert v
K. P. D. in družabni večer v Sokolskem do-
mu organizirani po sklepu skupne seje
Akad. krožka na Jesenicah in tukajšnje po-
družnice Rdečega križa. Ugotavljamo, da
»Slovenec« članke nismo podpisali je-
seniški akademiki kot je to v članku storje-
no, temveč nekdo drugi.

Za akad. krožek na Jesenicah:
Bogataj Jože, tajnik.

Važno za absolvente STŠ

Pod gornjim naslovom je bilo priobčeno
v »Slov. Narodu«, z dne 26. II. t. l. vsem ab-
solvantom S. T. Š., da je narodna skupšči-
na sprejela zakon o srednjih tehniških šo-
lah. Za zgoraj navedene absolvente vsebuje
ta zakon, važno določbo, s katero jim bo
onemogočen v bodoče tudi vstop na teh. vi-
soke šole v državi.

Kakor je razvidno iz navedene notice, je
izšla inicijativa za to iz krogov naših inž. in
arh., ki so storiili s tem sedanjim in bodo-
čim absolventom STŠ v državi veliko uslu-
go, katero bodo znali visoko ceniti.
Jasno je, da je vprašanje vstopa na teh-
nične fakultete zelo važno, ker se bo odpra-
vilo tudi nemogoče stanje, ki je bilo ustvarje-
jeno s tem, da so morali nadaljevati absol-
venti teh šol svoje študije na visokih šolah
v tujini, ker jim v državi to ni bilo mogoče.
Nad 200 absolventov je romalo v tujino, z
njimi pa je romal tudi denar, ki bi šel ostal
doma. Po končanih študijah se jim v
naši državi njihova diploma sploh ni prizna-
la. Po zaslugi naših inženjskih krogov pa
bo v bodoče odpadla tudi ta anomalija, na-
ša zakonodaja pa se bo izenačila z zakono-
dajo v ostalih naprednih državah.

Uverjeni smo, da so se naši inženjski
krogi, kakor tudi predstavniki tehniških
srednjih šol zavzeli z isto intenzivnostjo, da
se sprejme ta zakon v senatu, kakor so se
zavzeli pred izglasovanjem istega v narodni
skupščini.

Organizacija diplomiranih absolventov.

Ljubljanski zelenjadarji

so ustanovili svoje društvo. V kratkem ča-
su so zbrali nad 100 članov. Društvo je ime-
lo dne 21. febr. svoj ustanovni občni zbor,
katerega je vodil g. Kalin, predsednik pri-
pravljalnega odbora. Razložil je pomen dru-
štva, opisal potrebo te organizacije, ki ima
namen uveljaviti domač pridelek, omejiti
uvoz zelenjave iz inozemstva, propagirati iz-
voz zelenjave v letovišča, zboljšati in pove-
čati produkcijo za zimsko sezijo, svoje čla-
ne medsebojno ščititi in podpirati ter s tem
dvigniti ugled in spoštovanje do domače
produkcije, ki je posebno sedaj v teh težkih
časih tako nujno potrebna.

Izvolitev predsednika ter odbora je bila
soglasna. Za predsednika je bil izvoljen g.
Kalin, nadalje 10 odbornikov, med temi
dve gospe.

Pristopnina znaša 2 Din, letna članarina
24 Din. Član postane lahko vsak, kdor se
peša s produkcijo zelenjave. Poslati je treba
samo na g. predsednika Karla Kalina, Veti-
ki Stradion 8, pisмено prijavo.

Debata na občnem zboru je pokazala,
kako težak in mučen je zdaj položaj zele-
njadarjev ter kako je ta organizacija po-
trebna. Slišalo se je tudi, kako jih na mno-
gih straneh mučijo različne težave, katerih
posameznik ne more zmagovati. Resni so
čas in potreba je, da najde naše zelenja-
darstvo splošno podporo in razumevanje za
svoje pravice, ter da oblasti, kakor tudi ob-
činstvo podpira njih zahteve. S tem podpre-
mo domačo produkcijo, zaposlimo domače
ljudi ter bo tako za ta produkt ostal denar
doma, ki gre danes iz države.

Zelenjadarji, želimo vam čim več uspe-
ha! Vaša pot je prava!

Po maskeradi.

— Zakaj se pa jezíš?
— Kako bi se ne! Le pomisli, obju-
bil mi je, da me na maskeradi ne bo po-
ljudil, in res me ni.

Dnevne vesti

— Prvi dan novega kinematografskega zakona. Danes je stopil v veljavo zakon o prometu s filmi in v izloženih oknih kina idealizirani in ljubljanski dvorci vidimo napis »Zaprto, ker nimamo filmov, kakršne zahteva novi filmski zakon. Pa ne samo v Ljubljani, tudi na deželi so morali kinematografi zapreti, ker niso mogli zadostiti določbam novega filmskega zakona. Prenehali so z obratovanjem kinematografov v škojki Loki, Kranju, Železnikih, v Hrastniku, Trbovljah, Logatcu, Črnomlju, Radovljici, na Viču, v Kamniku in v vseh drugih krajih dravske banovine. Vsem uslužbencom kinematografov je odpovedano in tako se je številno brezposelnih zopet pomnožilo. Zaenkrat israjajo le tisti maloštevilni bioskopi, ki se jim je posrečilo dobiti posebne in po zakonu predpisane kulturne in domače filme; ker pa je teh tako malo, bodo že prihodnji teden sledili vsi ostali kinematografi in prenehali z obratovanjem. To je logična posledica zakonskih predpisov, kajti nihče ne bo tvegala, da bi bil radi predstavitve zakona kaznovan za elekorno predstavo z globbo 5000—20.000 Din v prid filmski centrali.

— zahteve zveze kinematografov. V resoluciji, ki jo izreči posebna deputacija vsem merodajnim faktorjem v Beogradu, prosijo zveza kinematografov, naj se takse za kinematografe, ki so že sedaj neznosne, ne povečajo. Novi pravilnik o cenzuri filmov naj se ukine in skliče v tem pogledu anketa interesentov. Zakon o prometu s filmi naj se spremeni v smislu soglasnega sklepa ankete, ki se je vršila v Beogradu. Pravilnik naj se ne uveljavi, dokler ne bo izpremenjen zakon. Kongres je pooblastil predsednika zveze, da kot redni član državne filmske centrale ne prisostuje sejam iste in da odstopi, če bi se merodajni krogi ne ozirali na želje zveze. Končno zveza opozarja merodajne kroge, da bodo morali vsi kinematografi s 15. marcem ustaviti obratovanje, če v resoluciji izraženim željam ne bo ustrezno. Kongres je sprejel resolucije soglasno in soglasno je bilo tudi sklenjeno, da se 15. marca vsi kinematografi v državi zapro, če obveljajo določbe novega filmskega zakona in pravilnika.

— Razpisana služba. Pri okrajnem sodišču v Brezicih se odda mesto pisarniškega uradnika. Prošnje je treba vložiti do 25. t. m.

— Narodno strokovna zveza in obupne razmere delavstva. Izvrševalni odbor Narodno strokovne zveze je imel v petek zvečer sejo, na kateri je razpravljal o obupnih razmerah, ki vladajo med našim delavstvom. Posebej se je na seji razpravljalo o položaju v revirjih, posebno v Senovem in na Jesenicah. Izvrševalni odbor je sklenil izdelati posebno spomenico, ki jo bo naslovil na vlado in posamezne ministre ter jo predložil tudi v posebni deputaciji g. banu dravske banovine. Izvrševalni odbor je na seji dolgo razpravljalo o načinu, kako od pomoči sedanjih bedi, ki razrasja med delavstvom in kako ublažiti obupne razmere. Svoje sklepe bo izvrševalni odbor kot rečen predložil kompetentnim faktorjem in jih zaprosil za nujno pomoč. V kratkem se bo vršila tudi seja upravnega odbora NSZ, katere se bodo udeležili delegati podružnic iz vse dravske banovine. Na seji se bo razpravljalo o težkem položaju delavstva.

— Dražba lovov. Lovska pravica krajevnih občin Ceršak, Na Ranci, Slatinski dol, Ščavnica in Trate se bo oddajala v zakup do 31. marca 1932 na javni dražbi, in sicer za prve tri love 18. t. m. ob 9. za zadnja dva love pa 21. t. m. ob 10. v občinski pisarni v Tratah (Zgor. Čmurek).

— Natačaj za poslovedno dimnikarskega obrta. Razpisani je natačaj za poslovedno dimnikarskega obrta pri dimnikarski vdovi Franciški Šafar v Smarju pri Jelšah. Prošnje je treba vložiti do 5. aprila.

— Iz »Službene listae«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 18 z dne 5. marca objavlja občo uredbu o univerzalnih, pravilnik in cenovnik za opravljanje analiz in drugih del za privatne stranke v agrokemijem in pedološkem oddelku državnih kmetijskih poskusnih in kontrolnih postaj, popravek k pravilom o polaganju praktičnega učiteljskega izpita in 14 objav o pobiranju občinske trošarine v letu 1932.

— Opozorilo iniserentom. Dravski direktoriji pošte in telegrafa je znano, da se oglašajo pri raznih podjetjih ljudje, ki pobirajo oglase za telefonski imenik. Ker se je neko podjetje obrnilo na direktorijo pošte, naj se njen oglaš predruči, se zdi, da so prizadete firme uverjene, da se pobirajo oglasi za nov telefonski imenik v zalozbi poštne uprave. Da bo v tem pogledu vsakdo na jasnem, opozarja poštna direkcija, da ona ne misli izdati novega imenika za dravsko banovino in da torej v njenem imenu ni nihče upravičen pobirati oglase. Ko se bo pripravil nov telefonski imenik, bo to uradno razglašeno.

— Hrvatski smučarji v Celju. Hrvatsko planinsko društvo »Sljemce« priredi jutri za svoje člane smučarski izlet k Celjski koči. Udeleženci se odpeljejo iz Zagreba do Celja drevi in posetijo planinski sejem v Celju, ki ga priredi savinjska podružnica SPD.

— Organizacija nočne zdravniške službe v Zagrebu. OUZD v Zagrebu, ki ima nad 50.000 članov in samem mestu, je organiziral nočno zdravniško službo tako, da se bo menjavilo 40 zdravnikov v permanentni nočni službi. Nekatere organizacije so že sprožile misel, da bi se pridružile tej akciji.

— Krajevni odbor društva Rdečega križa v Kranju ima svoj redni zbor v ponedeljek, dne 7. marca t. l. ob 18. uri v uradni pisarni sreskega načelnika v Kranju z običajnim dnevnim redom. Odbor vlnjudo vabi vse članstvo k polnoštevilni udeležbi.

— Kmetijsko kino-filmsko predavanje na Poljanah nad Škofjo Loko. Na Poljanah nad Škofjo Loko se bo vršilo v nedeljo 13. marca t. l. ob 3. uri popoldne v osnovni šoli kmetijsko filmsko predavanje. Predvajalo se bo dva daljša filma o napredni živinoreji in o preureditvi zamernih kmetij, h koncu pa še dva zabavna filma s poučno vsebino. Vsi filmi so krasni, vseskozi nazorni in nudijo obiskovalcem v živih slikah kratko šolo za izboljšanje kmetijstva. Filme bo pojasnjeval in predaval kmet. ref. g. Sustić iz Kranja. Vstopnine ne bo.

— Čebelarjem. Vse čebelarje in čebelarke podružnice obveščamo, da je ministrstvo drž. železnice dovolilo udeležencem čebelarskega občnega zbora dne 20. marca t. l. v Celju polovično vožnjo pod navadnimi pogoji. Pri izstopu v Celju, naj delegati ne oddajo voznega listka, temveč pustite je žigosati pri prometnem uradniku. Z istim voznim listkom in legitimacijo, ki jo bo dobil vsak delegat na občnem zboru, se bodo odpeljali delegati brezplačno zopet domov. Ta ugodnost velja za 19., 20. in 21. marca. Tajnik.

— Herman Wendel o lepotah Hrvatskega Primorja in Dalmacije. Herman Wendel je napisal v »Frankfurter Zeitung« z dne 28. II. lep propagandistični članek o lepotah Hrvatskega Primorja in Dalmacije.

Sadna hrana v čokoladi skrita. Krasen užitek nudi Ti »Sadvitae«

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, neustanovitno vreme in da utegne snežiti. Tudi večer je bilo po vseh krajih naše države oblačno, v nekaterih je snežilo, v drugih pa deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 5, v Mariboru in Zagrebu 0, v Ljubljani in v Beogradu 1. Davi je kazal barometer v Ljubljani 771,8, temperatura je znašala 6—3.

— Novorojenček pokopan v skatli. V neko manufakturno trgovino v Dubrovniku je prišla v četrti starejša ženska in zahtevala večje skatlo iz kartona. Ko so ji odgovorili, da praznih skatel nimajo, je prosila, naj ji eno izprazni. Trgovci se je začeli zanimati, čemu ji bo skatla, in žena mu je solnih oči povedala, da jo rabi namesto krste za novorojenčka, ki je kmalu po porodu umrl. Novorojenčeva mati je siromašna delavka, ki ne zmora stroškov za krsto. Na občini so pa dejali, da nimajo v take namene denarja. In novorojenčka so res pokopali v skatli.

— Velik požar v tovarni keksov. V noči od četrtka na petek je nastal v tovarni keksov Karolina d. d. v Osijeku požar. Gorelo je do 8. zjutraj in pogorela je vsa tovarna. Škoda znaša okrog 2 milijona Din.

— Tramvaj ga je povozil. V Beogradu se je pripetila v četrti večer težka nesreča. Tramvaj je do smrti povozil branjevca Radomirja Zarica.

— Samomor. V Beogradu se je obesila večera soproga občinskega uradnika Dimitrija Pešinova Ivana. Našli so jo v lopu na dvorišču mrtvo. V smrti so je poglale baje neznosne družinske razmere.

— Posledica hude hripe. V Zagrebu je umrl pred tremi dnevi 9-letni Vladimir Čivčiko. Z materjo se je vračal domov, pa se je naenkrat zgrudil in izdihnil. Zdravniki je ugotovili, da ga je zadela moška kap. Deček je imel hudo hripo in dobil je vnetje je možganov.

ELEGANTNA DAMA se poslužuje trajne in vodne ondulacije, strokovnjaki zvršene z najmodernejšimi aparati, v frizerskem salonu za dame in gospode: Ante Blažič, Pred Škofijo 10. — Za dame poseben vhod. Cene konkurenčne!

— Sadjarji! Uporabljajte za pomladansko škropljenje nadgreda drevja ARBORIN, ki vam zatre vse škodljivce. Arborin izdeluje »CHEMOTECNA« družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču). Tam dobite tudi prvovrstno cepilno smolo za cepljenje.

— Naprava stanovitnega sadjaveca. Kmetijska družba je izdala novo »Gospodarsko navodilo« pod tem naslovom, ki obsega 34 strani. V njem se obravnava na kratko naprava sadjaveca, poljudno in lahko umljivo, tako da se zamore v kratkem času vsakdo poučiti o tem važnem načinu uporabe sadja za dom. Navodilo je namenjeno predvsem praktičnim sadjarjem, ki majo veliko posla z napravo domačih pižaje za dom. — Proti vpošiljati 5 Din v znakmah, ga Kmetijska družba vsakomur dopošlje.

Iz Ljubljane

— Dvojni jubilej. Danes sede v Abrahamovo naročje g. Anton Bukovec, ki je pred kratkim praznoval 25-letnico namestitve kot uradnik pri Kmetijski družbi. Svojemu dragemu in zvestemu tovarišu, ki ga visoko čislajo tako predstojniki kakor tudi tovariši, staremu članu Sokola I. od njegove ustanovitve, prijetnemu družabniku, možu blagoga srca in odprtih rok, prijatelju planin, želimo kar najiskrenejše, da preživi še mnogo srečnih in veselih let v krogu spoštovane gospe soproge in tovarišev.

— Seja glavne uprave inženjerske komore. Davi ob pol 10. se je vršila v mali dvorani ZTOI seja glavne uprave inženjerske komore, na katero je prislopo 24 zastopnikov vseh štirih komor iz Beograda, Zagreba, Novoga Sada in Ljubljane. Zborovanje je vodil predsednik glavne uprave arh. Milivoj Smiljančič iz Beograda, razpravljali so pa večinoma o internih zadevah in o poročilih, ki bodo jutri predložena glavni skupščini delegatov vseh komor. Glavna skupščina delegatov se bo vršila jutri ob 9. popoldne v dvorani ZTOI.

— Zaključek koncerta Učiteljskega pevskega zbora, ki bo v ponedeljek, dne 7. t. m. tvorijo 4 starosrbijanske pesmi od Marka Tajčevića in 4 narodne v harmonizaciji skladatelja Stoleer-Slavenskega. Vseh ten 8 narodnih popevk je izredno interesantnih tako po tekstu in melodiji kakor tudi po izraziti harmonizaciji. Oba: Stoleer in Tajčević sta priznana harmonizatorja, ki znata doseči izredno mogočen in lep uspeh. Vsled sestave svojega sporeda, ki obsega poleg par slovenskih deklinskih zborov skoro iz-

ključno srbske duhovne in narodne pesni, bo izredno zanimiv, zato obisk najpogostejše priporočamo. Predprodaja vstopnic v Maticni knjižarni.

— Sokol IV. javlja članstvu, da je umrla sestra Erna Polakova in ga poziva, da jo spremeni na njeni zadnji poti jutri ob 16. izpred zavetstva sv. Jožefa na Vidovdanske cesti 9. Kroj civilni z znakom. — Uprava.

— Post je po pratiki, pa tudi sicer se marsikdo posti, zato je tem bolj čudno, da se ponujajo skoraj v vsaki ulici v izložbah sladki pustni krofi. Prejšnja leta smo se v tem pogledu postili ter so pustne krofe ponujali samo do pusta. Kot kaže torej, predpust v nekem pogledu še vedno traja, čemur bi se čudili sicer samo zagovorniki pratike, zdaj se pa še marsikdo drugi.

— Znamenički Zikov kvartet, ki koncertira danes po vsej Evropi pod imenom Praski kvartet, bo po presledku tih let zopet priredil samostojni komorni koncert v Ljubljani v ponedeljek, dne 14. t. m. Sloves Zikovovega kvarteta je tako velik, da je odveč vsaka hvala. Pozna ga vsa Evropa ter ga visoko ceni kot prvovrstnega koncertnega taktora. Natančnejši program koncerta javimo jutri.

— Danes ZKD film »Nesmrtni potepuh«. Danes ob 14. in jutri ob 11. predvaja ZKD v prostorih Elitnega kina Matice prekrasen film »Nesmrtni potepuh« z Liano Haid in Gustavom Frölichem v glavni vlogi. Film se odlikuje po krasni in globoko ganljivi vsebini ter ga vsakomur najtopleje priporočamo.

— Predavanje o reji malih živali in o organizaciji prirediteljskega društva »Živalce« v nedeljo, dne 6. marca ob 10. uri popoldne pri Novem Svetu v Ljubljani na Gosposvetki cesti. Člani in ljubitelji vabljeni.

— Zahvala. Ob priliki 40-letnice najinoporoke vsa prejela toliko čestitk, darov in cvetja, da se ne moreva zahvaliti vsakemu posebej. Zato prejmite vsi tem potom najino naprščnejšo zahvalo. — Margareta in Rudolf Lukež.

ZA VELIKO NOČ

izredne ugodnosti pri nabavah oblek in površnikov za gospode. Zadnje novosti sukna za pomlad oddajamo po neverjetno nizkih cenah.

Drago Schwab, Ljubljana

— Pomočniki zbor gremija trgovcev v Ljubljani vabi članstvo, da se udeleži ustanovnega občnega zbora društva izloženih aranzirjev, ki se bo vršil 6. marca t. l. ob pol 11. uri v dvorani Trgovskega doma. Udeležite se tega občnega zbora v čim večjem številu.

— Hotel Tivoli Dancing. Došli novi artisti, odprto do jutra.

— Zaključek »nedeljskega plesnega tečaja« Jenkove plesne šole v Kazini bo jutri popoldne od 4.—9. zveč. Vljudo vabljeni.

— Občni zbor Splošnega ženskega društva in njega odseka bo v sredo 9. ob 16. uri v društvenih prostorih na Rinski cesti 9. Članice in gospodinje vabimo k obilni udeležbi.

— V društvu »Sočae« predava v soboto 5. marca 1932 v salonu pri »Levuc« ob pol 21. uri pisatelj in zdravnik g. dr. Bogomir Magajna o »povojnih kulturnih razmerah v Primorju«. Za tem nastopi naš rojak Ciril Kosmač, ki bo recital o »stični Istri«. Opozorjamo vse »Sočane«, Primorce sploh in naše prijatelje, da se udeležijo tega večera v obilnem številu. Vstop vsem svoboden. Predavateljski odsek.

— Svobodac in »Zarja« prireditelja v sredo, dne 9. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani IX. delavski prosvetni večer. Spored bo pester in lep. Sodelujejo delavska godba »Zarja«, orkester »Grafike«, pevski zbor »Grafike«, oktet »Ljubljanskega zvonca«, Zarko Zajc na violini, Stanko Biteznič s harmonično ravno po avtomobilu. Umetniška plesalka Katja Delakova zapleše Profkojev: »Groteskni ples« »Gopak«. Mali »Jazzband« z Zorkom in Volko Prelovce zaigra vesele komade. Govorniki zbor delavskega odra »Svobodec« poda Čufarjevo pesem »Za nas«. Pri klavirju konserv. Menardjeva. Večer bo zelo lep. Vstopnine ni.

— Društvo bolničarjev NSZ javlja članstvu, da bo imelo redni občni zbor v sredo 16. marca t. l. ob 7. uri zvečer v gostilni g. Černe pri Sedmici v Mostah. Dnevni red običajen. Odbor.

— Organizacija diplomiranih tehnikov ima svoj 9. redni občni zbor jutri 6. t. m. ob 9. zjutraj v kletnih prostorih hotela »Miklič«. Odbor ima izredno važna poročila — zato vsi polnoštevilno!

— Danajsko pranje, svetlokanje Šimene, Kolodvorska ulica 8.

— Smrtina kosa. V splošni bolnici v Ljubljani je dne 4. t. m. umrl g. Jakob Pristavec, komisijonar v starosti 70 let. Pogreb bo jutri ob 14. iz bolniške mrtvašnice na pokopališče k Sv. Križu.

— Sentjakovski gledališki oder ponavlja danes in jutri izvrstno burko »Šedem njegovih grehov« z gosp. Lavričem in gđ. Wrischerjevo v vodilnih vlogah. Pri predstavi poje gosp. Danilo Bučar izvrsten kuplet. Burka je velezabavna in vsebuje nešteto komičnih momentov, tako da se posetniki dve uri res izbornu zabavajo. Režijo ima gosp. Miran Petrovič.

— Lutkovno gledališče na Taboru uprizori jutri ob 15. uri zadnjič v sezoni igro v treh dejanjih: »Čarobna skrinjica ali Gaspertek na Atlantskem oceanu«. Moralna dolžnost članov je, da posejajo predstave lastnega društva, ki je prvo začelo s tovrstnimi igrami in podpirajo ustanovo, ki za služi več kakor navadno toleriranje. V nasprotnem slučaju bomo primorani javno žigosati ukorenineno zlo v našem društvu.

— Kdor nima ustrojenega želočca, naj nikar ne hodi okrog vremenske hišice v Zvezdi, ker bi mu gotovo prišlo slabo, ko bi videl zmurnjeno negnusnost počenjanja nekaterih ljudi, ki smatrajo aparate za pljuvalnice. Prosimo torej mestne zdravnike, ki so vajeni takih stvari, pri katerih se drugim obrača želoček, naj to že tedaj dni staro svinjarijo pogledajo in poskrbe, da takoj izgine.

lj Za spomladno sezono kupite trpežne in lepe čevlje po najnižjih cenah pri A. Gorše (Stari trg 15).

— Umrl so v Ljubljani ob 26. februarja ob 4. marca: More Ema, roj. Pavšnar, 73 let, zasebnica, Rečna ul. 5; Birimiša Marija, roj. Stenta, 34 let, Sv. Florijana ulica 71; Ulaga Franc, 48 let, monter Strojnih tov. in liv., Dunajska cesta 35; Marinčič Mirko, 5 let, sin delavca, na poti v bolnico; Černe Apolonija, roj. Skornšek, mest. uboga, Vidovdanska c. 9; Ivancič Franc, 20 let, ključ. vajenec, Sodarska steza 4; Luskar Neža Valentina, 62 let, usmiljenka, Slomškova ulica 20; Adamič Miloš, 20 let, dijak, Kranj 49; Mrak Jožef, 74 let, obč. ubožen, Vidovdanska cesta 9; Lubec Cirila Ivana, 66 let, usmiljenka sv. Vinc. Pav. Vidovdanska cesta 9. — V ljubljanskih bolnicah umli: Arhar Marija, roj. Koželj, 63 let, Lepodvorska ul. 222; Horvat Adolf, 42 let, železoviar, Ilirska ulica 31; Ahačič Franc, 16 let, sin posestnika, Sv. Ana 10 pri Tržiču; Zabavnik Josipina, 20 let, poljska dninarica, županje njive 20; Smole Marija, 23 let,

Lindbergh in kinematografi

V Ameriki imajo veliko senzacijo, pa tudi pri nas nismo brez nje

Ljubljana, 5. marca. Torej, kar se tiče Lindbergha, ni senzacija nič manjša, kot je bila takrat, ko je kar na lepem prifrčal v Evropo. Nič ni manjša, pa tudi ne mnogo drugačna. Tudi zdaj gre za Lindbergha, toda v ospredju senzacije je njegov s.n. Seveda, stvar je nekam bolj kisa. Toda senzacija je vseeno ameriška in vsa Evropa prav tako čaka z odprtimi usti, kaj se bo še razvilo iz nje, kot je takrat, ko so Parižani hoteli požreti Lindberghov aeroplan.

Če pa človek gleda na to najnovejšo ameriško, odnosno svetovno senzacijo z evropskega, da ne rečemo ljubljanskega stališča, si ne more kaj, da bi se ob nji ne zamislil. Stvar namreč ni tako enostavna, samo pomislite, kako je odletel Lindbergh ml., da ni nihče videl, kako je startal in da je odletel najbrž kar brez letala. Nihče ne ve, kje je pristal in ne, kako so ga sprejeli. Človeku se celo vsiljuje misel, da je odletel na luno, saj ga ne more najti armada 17.000 detektivov, ne doseči radijske vesti, pa tudi očetovo letalo ga ne more dohiteti. Res je tragično, toda pomisliti moramo, da je vse skupaj tudi precej čudno — Američani so prehiteli sami sebe. Sploh nam Američani dajejo najlepše zgled, kako je treba reševati krizo in brezposelnost. Samo pomislite, kako bi se tudi nam prileglo, če bi lahko kar čez noč zaposlili kakšnih 20.000 brezposelnih.

Govorimo pa predvsem o tej zadevi zato, ker je Amerika pač Amerika, Evropa pa ostane vedno enako plesniva. Bilo bi namreč preimunitno, če bi tudi pri nas začeli pleniti otroke. Saj veste, koliko jih je, ki ne vedo, kaj bi počeli s svojim tučatom otrok, kam bi jih vtaknili. Tarna jo in vzdihujejo, čes, kaj bo, časi so vedno hujši, ta božji blagoslov pa vedno bolj nadležen. Posebno v Ljubljani imamo toliko naraščaja, kot da gnezdi pred sleherni vrati škorklja. Marsikomu bi se torej neznanstvo prileglo, če bi se mogel na takšen lep način iznebiti otročaja. Pri nas bi gotovo radi plačevali odkupnine, če bi ne šlo drugače, pa v obrokih. Toda Evropa je tako strašansko konservativna. Samo sline se nam cede, ko čitamo nezaliskane ameriške senzacije. Nič ne pomagajo, če si ta ali oni oče še tako želi, da bi bil v Lindberghovi koži, nihče se ne povohva njegovega naraščaja, prej bi mu gotovo še prinesel kaj takšnega, kot ga oropal. Kaj hočemo, pri nas se ne da nič izpremeniti.

Moralni smo pa spregovoriti o Lindberghu, ker je pač še vedno njegovo ime velika moda. Spomnite se, kako so se svetovne dame kar čez noč uniformirale po modelu njegove letalske uniforme. Vse so postale tedaj slavne preokooceanske letalke, zato moramo biti tudi zdaj pripravljeni, da bo najnovejša Lindberghova senzacija vplivala globoko na modo. Težko pa je presoditi, kakšni damski klubčki bodo zdaj osvobodili svet. Nič čudnega bi ne bilo končno, če bi zagledali dame na cestah v plenih.

Zal, se zdaj ne moremo podrobno pečati s podobnimi problemi, torej nas mnogo hujše in celo aktualnejše zadevsčine. Tudi naše senzacije niso kar tako, čeprav se o njih ne govori po širokem svetu. Z mirno vestjo pa lahko rečemo, da bi naša senzacija prav tako prevzela Američane, kot nas njihove. Razlika je le v tem, da jih mi prirejamo z mnogo manjšo režijo in manjšim pompom. Ne alarniramo prebivalstva, kadar skuhamo kakšno, vse pripravimo v svečani tišini ter je presenečenje tem večje. Presenečenje je pa celo tako veliko, da navadno niti ne pridemo do sape. Morda bi pa bilo tudi preveč, če bi se zadevsčine komentirali, ko so itak brez komentarjev dovolj imenitne.

Pri nas te dni ljudje premlevajo neko ameriško senzacijo, ki pa baje ni prišla iz Amerike, ter si nekateri celo drznejo trditi, da je zarstla na domačem zelnjku. Govorijo se, da so začeli v Ameriki zapirati kinematografe, človek bi končno mislil, ker je to že tako čudovita senzacija da je v zvezi z Lindberghom ter da zapirajo kinematografe zaradi splošne žalosti. To so pa seveda samo podmene in se zdaj ne moremo reči zadnje besede. Ljudem je pač treba pustiti časih tudi malo veselja, da govore o Ameriki, ameriških zadevsčinah in podobnih nezaliskanih stvarih, o katerih se niti ne sanja Američanom.

Pa naj še kdo reče, da naše senzacije ne zateemne ameriških. Celotna modna vprašanja morajo ostati v ozadju. Pomislite samo, ko pa gre za kinematografe. Kaj bi bilo, če bi v resnici začeli zapirati kinematografe, ne v Ameriki, nego v Evropi

zasebnica, Preserje pri Ljubljani; Ježek Ivan, 15 minut, sin posestnika, Poljane pri St. Vidu; Wernik Franc, 56 let, viakovodja, Zgornja šiška 220; Skufca Tomaž, 7 tednov, sin tiskarja, Višnja gora; Starina Franc, 62 let, obč. ubogi, Ihan; Porenta Ljudmila, 7 mesecev, hči posestnika, Sred. Bitnje pri Kranju; Ham Drago, 4½ leta, sin trg zastopnika, Stružev 29 pri Kranju; Volk Mihael, 55 let, sprevodnik, Močnikova ulica 13; Filip Janez, 30 minut, sin miz. pomočnika, Dravje 66; Jelnikar Anton, 20 mes., sin delavca drž. žel., Stranska vas 32 pri Grosupljem.

Pri pomnjanju tel. kislem v ohanvanu, slabem želočen, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah presnavljanja, oprisku, srbečici, osvobodil naravnega »Tanz Josefova« v telo vseh nabranih strupov enilobe. Ze stari močisti vada... vlnih sredstvih so pri ali, d se »Franz Josefova« voda obnese kot novsem zanesljivo sredstvo za iztrebljanje črevesa »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in speceriših trgovinah.

Ha — ha — ha!

Danes ob 4., ¼8., 9¼ uri zvečer bo odmeval smeh in krehot pri premieri najboljšie šaloigre v tej sezoni:

Nezvesti Ekehart

Navidezne pustolovščine nezvestega in vendar zvestega moža!

Najboljši igralci:
R. A. Roberts
Fritz Schulz
Lucie Englisch
Paul Hörbiger

Sodeluje izvrstna kapela:
Dajos Bela

Predstave jutri ob 3., 5., 7. in 9.

Predprodaja vstopnic od 11. do ¼13. ure.

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Originalen vlom

Ljubljana, 5. marca.

Skoraj ves februar smo imeli v Ljubljani pred tatovi, vlomilci in slično sodrgo mir. Zadnje dni so pa postali ti malopridneži zopet precej agilni. Policija ima zdaj že dva dni precej posla z njimi. Včeraj smo poročali o originalni slepariji v Daj-Damu, kjer je več mladih fantičev pilo dobro vina kar po 2 Din liter. Sleparili so na ta način, da so na blok za 2 Din pripisali številko 1 in je nastalo iz dveh 12 Din. Včeraj je policija prišla te fantiče. Ugotovila je, da so že delj časa popivali na ta način in da so v bifeju iztočili najmanj 1200 litrov po 2 Din.

Nič manj originalen je pa tudi vlom, ki je bil sročil izvršen v Beličevo gostilno na Akvškovi cesti. Snodi okrog 23.30 sta se v gostilni pojavila dva neznanca, naročila polič vina, ga popila in odšla. Ponoči pa sta se zopet pojavila v gostilni — seveda po drugi poti in neopaženo. Med 3. in 4. uro zjutraj je bilo namreč v gostilno vplomeno. Vlomilca sta prerezala z diamantom šipe dvojnega okna in se splazila v gostilno. Iz gostilniške sobe sta se vtihotapila v vežo, kjer je stala manjša mizica, v katero je gostilničar običajno spravil denar. To sta vlomilca prav dobro vedela. Ker je bil pa predal zaklenjen in si nista upala delati ropota, sta muzico dvignila, je odnesla skozi vrata in gostilniško sobo ter jo skozi okno vrgla na cesto potem pa odnesla. V predalu je bilo okrog 1500 Din.

Vlom je že okrog 4. zjutraj opazil policijski nadzornik g. Pavlovič, ki je obvestil gostilničarja. Za drznimi vlomilci poizveduje policija.

Včeraj popoldne je pa policija zalotila dva mlada fantiča, Antona S. in Adolfa Z., ki sta v neki trgovini ukradla štiri moške srajce, pa ju je kmalu zaradi postopanja aretirat stražnik. Eno srajco sta imela še pri sebi, druge tri sta pa skrila z vrata električnega stikalnika na Poljanski cesti, kjer so jih pozneje našli. Srajce so bile vrnjene lastniku, mlada tatitca pa izročena sodišču.

Ne miloščine, delo sprejmite!

Tudi v borbi z brezposelnostjo hodi Amerika svoja pota

Amerika ima že nad 8 milijonov brezposelnih. Statistika pa ni točna, kajti državne podpore brezposelnih ne dobivajo, druge zanesljive statistike o njih pa tudi ne vodijo. Toda prej utegne biti v Ameriki brezposelnih več, kakor jih navaja zadnja statistika, po kateri jih je 8.300.000. Pri nas dobivajo brezposelni vsaj skromne podpore in zato se tem bolj čudimo, kako morejo živeti brezposelni v Ameriki, kjer nihče ne skrbi za nje.

Vsi ameriški listi pripravljajo že več mesecev svoje čitatelje sistematično na borbo z brezposelnostjo. Ljudem svetujejo, naj dajejo denar raje za delo, kakor za podpore. En sam dolar obdrži človeka tudi z manjšo rodbino en dan za silo nad vodo. Ameriški listi dan za dnem pozivajo ljudi, naj si izmislijo nove poklice za brezposelne, naj siromake sicer tudi podpirajo, toda najprej naj pogleda vsak v svojem stanovanju, v kuhinji, na vrtu, v kleti ali kjerkoli, če bi se ne dobilo delo za brezposelnega, da bi mu ne bilo treba dajati miloščine ter ga v lastnih očeh poniževati. Ljudje brez dela so potrebni pomoči takoj in pomagamo jim lahko v prvi vrsti s tem, da jim nudimo delo, z miloščino jih pa samo ponižujemo in tudi sami od tega nič nimamo.

Ameriški tisk se pa v svoji propagandi ne dotika tega, kar imenujemo pri nas socialni čut. Menda so v Ameriki prepričani, da bo brez tega prej dosežen cilj. Onim, ki sede na milijonih in ki lahko zaposlijo brezposelne, kliče tisk: Dajte ljudem dela, toda ne iz sočutja, temveč po svoji dolžnosti! Onim, ki se potikajo lačni in obupani po ulicah pa kliče tisk: Ne sprejemajte miloščine, sprejmite samo delo! In po tem geslu se lotevajo dela zlasti mesta in javne korporacije. Mesta zaposlujejo brezposelne pri delih, ki sicer niso nujno potrebna, ki pa bodo koristna v bodočnosti. Kanalizirajo in tlakujejo periferije, pripravljajo prostore za bodoča igrišča, regulirajo reke, grade ceste, polagajo signalne naprave za obveščanje o požaru v oddaljeno okolico, skratka, na vseh poljih si izmišljajo dela, ki bi bila potrebna čez pol leta ali čez leto dni, samo da zaposlijo delavce in obrtnike, ki jih brezposelnost najbolj truje.

To so večinoma manjša dela, toda brezposelni imajo občutek, da so za svoje delo plačani in da jim ni treba živeti na račun socialnega čuta, ki je itak v večini primerov zelo dvomljiv. O socialnem čutu bi vedeli marsikaj povedati tisti, ki morajo hoditi po hišah in prositi kruha. Včasih traja delo samo nekaj ur na dan ali pa samo dva ali tri dni v tednu, vendar

je pa delo, ki omogoča brezposelnim obdržati se nad vodo z delom svojih rok, a prostovoljni odbori odločajo vsak dan o tem, kje in kaj bi se moralo in moglo še napraviti, da bi dobili brezposelni delo. V mnogih ameriških mestih plačujejo mezde v obliki živila in kurjave, da se prepreči zloraba brezposelnosti.

Sreča za Ameriko je nekaj, kar bi lahko postalo drugod katastrofa. V Ameriki lahko išče dela velik odstotek žensk, kajti tam je mnogo več dele v najrazličnejših poklicih za žene in dekleta, kakor drugod po svetu. Zato se v Ameriki često zgodi, da tam, kjer ne more dobiti dela oče ali sin, dobi delo hčerka ali mati in družina je za silo preskrbljena, čeprav je oče med brezposelnimi. Za naše pojme je to zelo nezdrav in nenaraven pojav, toda v Ameriki so bile ženske zaposlene tudi v času največjega industrijskega in trgovskega razmaha. Američanke smatrajo delo po pisarnah in tovarnah za nekaj naravnega in celo za z izjemno pravico. Američanka je vedno ponosna na to, da dela in da je lahko neodvisna od svojega moža. Tudi letošnja zima je sreča za Ameriko, ker brezposelnim vsaj zmrzovati ni treba.

Admiral KELLY, vrhovni poveljnik angleškega vojnega brodnjstva na Daljnem vzhodu

Pač pa pomenijo črn oblak na nebu Zedinjenih držav v borbi z brezposelnostjo bližajoče se volitve prezidenta, ki prinašajo vedno manjši dotok denarja med ljudstvo. V času priprav za volitve prezidenta Wall Street vedno nerad izdaja denar in čaka, kdaj se pojavi kandidat na prezidentski stolček. Če so ameriški finančni magnati s kandidatom zadovoljni, se odpro njihove blagajne in dolarji zopet teko med ljudi. Tudi v borbi z brezposelnostjo je ostala Amerika svoja. To je še vedno nekakšen ognjenik, ki v njem kipi lava, da bruhne zdaj visoko iz žrela, zdaj zopet se pogrezne globoko na dno. Niti brezposelnost ne pomeni za Ameriko stagnacije, temveč nasprotno, spremlja jo veliki prevrti. Ljudje zapuščajo svoje obrti in se v šest ali osem tedenskih tečajih na hitro roko priučijo drugi obrti. Drugi zopet zapuščajo mesta in se vračajo na kmete, kjer so izgledali za delo še vedno boljši in kjer lahko ceneje živijo.

Glavno je pa duh Amerike. Tam ni ljudi, ki bi tarnali, na zunaj se Ameriki prav nič ne pozna, da ima toliko brezposelnih. Le tu pa tam slišiš bankirja ali industrijca, ki zatrjuje, da to ne more dolgo trajati. Minilo bo tako hitro, kakor je prišlo. Zdi se skoraj, da smatrajo Američani vse svoje gospodarstvo in prebivalstvo za nogometno moštvo, ki se je dobro najedlo, pa se ne more na igrišču gani. Ko se pa fantje malo razmajejo, bodo zopet dobro igrali.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Policijska uradnica v zaporu

Lani poleti sta si skupaj končali življenje uradnici hamburške policije Dofferjeva in Fischerjeva. Kaj ju je poginilo v smrt, še zdaj ni znano. Ve se samo, da je bila proti obema uvedena disciplinarna preiskava zaradi nerednosti v službi in da je bila preiskava v zvezi

z njuno predstojnico Erkensovo. Dofferjeva si je baje povsod prizadevala pridobiti si naklonjenost svojih sodelavcev ali predstojnikov, kjer se ji pa to ni posrečilo, je postala brutalna in hudobna.

Fischerjeva je bila popolnoma v njenih rokah. Po samomoru obeh uradnic je prišla v disciplinarno preiskavo njuna predstojnica Erkensova. Ona je pa prepričana, da se ji godi krivica in zato je napovedala v preiskovalnem zaporu gladovno stavko.

Banket pogumnih žensk

V prirodoslovnem muzeju v New Yorku so priredili te dni banket, kakršnega menda še ni bilo na svetu. Namenjen je bil namreč samo korajžnim ženskam in nihče drugi se ga ni mogel udeležiti. Zbralo se je 30 žensk, ki so se po svoji hrabrosti tako odlikovale, da bi se moral marsikateri možki skriti pred njimi.

Najodličnejše mesto je bilo rezervirano za 80letno staro Anno Pic, ki se je vzpela l. 1903. na enega najvišjih gorstkih velikarov v Južni Ameriki. To je bila plezalna tura, ki bi se je ustrašilo celo marsikateri možki. In še zdaj se stanka ni bala dolge zračne poti iz Juž. Amerike do Newyorka. Kraj nje je sedela Gloria Gorishure, ki je posvetila svoje znanstveno delo proučevanju morskega dna. Spustila se je 126 m pod morsko gladino, kjer je občudovala pestro življenje morskih živali in rastlin. Tudi drug: dame na banketu so se lahko pohvalile z zanimivimi dogodki iz svojega življenja, bodisi da je šlo za drzne polete nad oblaki ali pa nevarne ekspedicije z neraziskane kraje Južne Amerike in Afrike. Samo ob sebi umevno je, da banket ob taki udeležbi ni mogel biti dolgočasen, saj so si vedele udeležke povedati marsikaj zanimivega.

Morilec Tichy usmrčen

Preki sod v Budimpešti je obsodil v srado zvečer na smrt Stefana Tichega, ki je v vasi Rackey umoril notarja in zažgal njegovo pisarno. Po razglasitvi obsodbe so morilca prepeljali v kaznilnico v Köbany. Spremljal ga je franciškanski pater, ki ga je izpovedal in obhajal. Tichy je prosil patra, naj prevzame njegova poslovila pisma in jih izroči naslovljenemu ter prosil v njegovem imenu njegove starše odpuščanja, da jim je nakopal tako sramoto. Izjavil je, da je smrtno kaznen zaslužil.

Tichy je osmi otrok bivšega madžarskega davčnega eksekutorja, ki je služil 30 let v Lippi. Lippa je sedaj na rumunskem ozemlju in Tichy, ki je izučen za rumunskega pomočnika, je pobegnil iz Rumunije, da bi mu ne bilo treba služiti pri vojakih. V kaznilnici, ki je blizu centralnega pokopališča na drugi strani mesta Budimpešte, so bila že postavljena vešala. Krvnik Kozarek je bil z dvema pomočnikoma zaposlen na morišču.

Czaplinskym nova guvernantka, gospodična Lucyna. Gospa Czaplinska jo je informirala o njenih dolžnostih, pokazala ji je, kje kaj leži v stanovanju in kako je Stefanček že zatiskal oči v svoji postelji, je vprašala Lucyno: — Od kod pa ste, Lucynka? Imate še starše?

— Seveda, milostiva. Mi smo iz Radomskega kraja... Moji starši še živijo tam.

— Kaj poveste, iz Radomskega? Ah, tam mi je pa vse dobro znano. To'ko spominov iz zgodnje mladosti me vzede na ta kraj! Tam sem se prvič zaljubila... In moj prvi ženin, Włodek se je imenoval, to vam je bil fant od fare, visoke postave, črnih las, krasen fant... In kako sva se imela rada... In vidite, nisva se vzela... Njegovi roditelji... to je bilo takole...

In gospa Czaplinska je začela pripovedovati gospodičini Lucyni vse podrobnosti svoje prve ljubezni, kako in zakaj da se nista vzela in kako je bilo potem, kako se je najprej omožila in kako se je zopet razšla s svojim prvim možem... Tja čez polnoč sta kramljali.

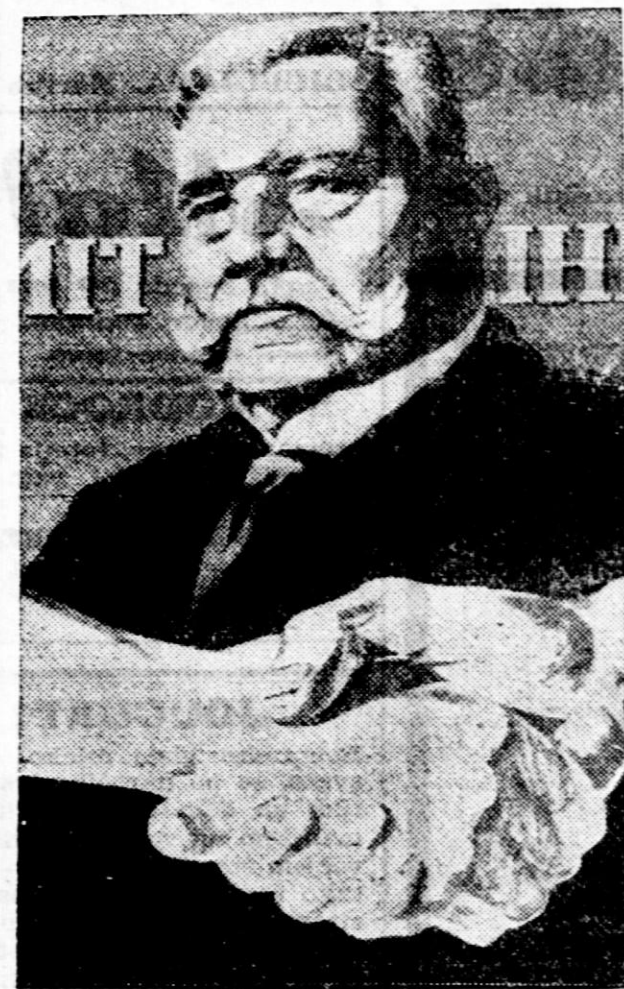
Kaj se hoče! Gospa Czaplinska je takoj na prvi pogled tako zaupala gospodičini Lucyni... Dekle je imelo tako dobre, poštene oči!

vse dopoldne. Ko so Tichega zvečer priveli na dvorišče kaznilnice, je prebledel kakor stena in se začel tresti po vsem telesu. Ko mu je krvnik vrgel zanjko okrog vratu, je v smrtnem strahu zamolklo kričnil. Čez nekaj minut je sodni zdravnik ugotovil, da je nastopila smrt.

Dragocena ura

Angležinja lady Rantzee je dobila te dni odlične ruske emigrantke dragoceno uro iz zapuščine ruske carske rodbine; te ure se drži cela vrsta tajnih ljubavnih epizod. Gre za uro carja Aleksandra II., ki jo je izdelal največji in najslavnejši urar takratne dobe Kline Mandin v Loclu. Ura je iz platine in bogato okrašena z diamanti. Aleksandru II. jo je bil podaril eden njegovih častilcev, ki jo je bil kupil v Parizu. Nekega dne je pa dragocena ura iz predalčka izginila, kar je seveda spravilo na noge ves dvor.

Dragocene ure bi ne bili najbrž nikoli našli, da ni bilo gledališke igre, ki so jo vpriporili na reviji in ki je v njej igrala glavno vlogo ura. Šlo je za veseloigro, nanašajočo se na življenje na nekem evropskem dvoru, kjer je ne nadomada izginila dragocena ura. In kmalu je bila ura carja Aleksandra zopet na svojem mestu. Posledica je bila, da dotične veseloigre nikoli več niso vpriporili. Zdi se, da je ruska emigrantka, ki je v inozemstvu umrla, izročila Angležini poleg ure tudi rokopis dotične veseloigre. Lady Rantzee pa noče izdati imen, ki so v zvezi z dragoceno uro in dotično veseloigro.

Ogromen volilni plakat, ki poziva nemško ljudstvo, naj ponovno izvoli za prezidenta — Hindenburga

O ženskah v Babilonu

Je izdala te dni francoska pisateljica Genevieve Tatonis, avtorica arhičnega romana o egiptskem kralju Tutankamnu zanimivo knjigo »Prizori iz življenja žen v Babilonu«. Pisateljica opisuje med drugim babilonski sejem nevest. Opis se nanaša na dobo krvavega vladanja kralja Nabuhodonozorja. Na širni ravnini v senci palm je prirejen sejem za neveste. Med občinstvom je tudi mnogo fantov, ki so prišli kupovati neveste. Vsi se gneto za napetim vrvmi, ki ločijo kupce od nevest. Po starem narodnem običaju so se v Babilonu enkrat v letu zbrala vsa za možitev godna dekleta, ki so posvetila svoje devišvo bogu Istari in so bila pripravljena omožiti se.

Na sejmu so se pričele kupčije s tem, da so drago prodali najlepše dekletke, izkupiček pa porabili za doto grdim dekletom. Tako je razumljivo, da je bilo pod modrim Nabuhodonozorjem vladanjem v Babilonu malo starih devic. Kaj neki so porekli starši, utegnje vprašati kdo. Starši so bili zadovoljni, saj so jim ženini hčerke dobro plačali. Pa tudi ženin in nevesta sta bila s tem načinom zaroke zadovoljna. Čim so babilonska dekleta dorasla, je bila njihova dolžnost žrtvovati devišvo. S kronami, spletenimi iz vrvice, na glavah so pričakovala dekleta v hramu Zarfanta pokorno tiste, ki so morali priti seveda z nabitimi možnjami denarja.

Sir Malcolm CAMPBELL, najboljši dirkač sveta

Višja bitja v vseмирju

Dr. William Mac Millan, profesor matematične astronomije, je razvil v svojem predavanju na čikaški univerzi novo teorijo o vsemirju. Po njegovem prepričanju obstaja vsemirje iz milijonov svetov, ki so med njimi nekateri mrtvi, drugi so pa obljubljeni, in sicer prebivajo na njih mnogo večja bitja, kakor so ljudje. Mac Millanova naziranja nasprotuje Eddingtonovi teoriji, ki po nji svet polagoma prehaja v brezoblično in mrtvo snov.

Po Mac Millanovem mnenju je ves svet prežet z neko rahlo snovjo neznanega sestava, ki širi po vsemirju energijo. Svet je sestavljen v najpreprostejši obliki iz energije in snovi, ki ni iz ničesar ustvarjena, vendar pa obstoja povsod. Po njegovem mnenju je za videnje zvezdnih sistemov, kakor je v nrtanosti elektronov neskončna vrsta drugih sistemov, ki njihovi komplikiranosti nikoli ne bomo prišli do dna. Nekje v vsemirju so morda civilizacije, ki daleč prekašajo našo, kako prekaša naša civilizacija življenje navadne čelice. Toda kakor so nastale te visoke oblike življenja in sčasoma propadle, tako nastanejo zopet krasne oblike življenja, kajti svet se iz neznanega vira stalno obnavlja.

Puščavnik v krsti

Zapadno od Pekinga stoji na hribu star samostan, edinstveno pribežališče te vrste. Samostan ima krasno slikovito lego, je pa docela zapuščeni in k njemu vodi samo ozka strma stezica. Grobna tišina vlada okrog samostana in edini človek, bivač v njem, je tudi vedno skrivnostno molčeč in zatopljen v svoje misli. Samo dvakrat v letu oživi hrib s svojim samostanom, ko prihajajo romarji k samotnemu budhističnemu puščavniku.

Ljudstvo pozna starca na hribu pod imenom »kralj čebel«. To ime se ga je prišlo menda zato, ker se hrani samo s prodajanjem čebeljega medu, ki ga kupujejo romarji kot čudodelno zdravilo. To je edini starček zaslužek, ki se z njim preživlja čezela pol leta, da pridejo zopet romarji. Stari asket jim rad pripoveduje, kako je prišel kot mlad menih v samotni samostan. Zatekel se je na hrib, da se umakne iz grešnega sveta. Zaobljubil se je, da samostana ne bo nikoli zapustil. To obljubo bo držal tudi če bi moral žrtvovati življenje. Mož živi zelo primitivno. Romarji so mu prinesli krsto, ki jo rabi namesto postelje. Za samostanom je vhod v podzemno jamo, kamor hodi pobožni starček moliti.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Radioprogram

Nedelja, 6. marca

8: Ing. Lah: Poljedelstvo; 9: Esperantska ura; 9:30: Prenos cerkvene glasbe; 10: P. dr. R. Tominec: Posebnosti Velikega tedna; 10:30: Ing. F. Lupaša: Započetna akcija za trgovske zveze v Siamu; 11: Salonski kvintet; 12: Čas, poročila, plošče; 15: Fran Pavlica: Kako pridelujemo sir iz manjše količine mleka; 15:30: Dekliška ura: Žena pomoč krščanstvu in papežu (gđ. Lebar); 16: Duet: Citre in kitara (Ahačič); 16: F. Lupaša: Bangkok, glavno mesto Siamu; 17: Pinžgar: »Razvalina življenja« (Ljudski oder); 20: Violinski koncert v D (na ploščah); 20:45: Pevski koncert ge. Pavle in gđ. Majde Lovsetove; 21:45: Poročila o rezultatih exp. fonetične studije (dekan dr. Veber); 22: Čas in poročila; 22:15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 7. marca

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17:30: Salonski kvintet; 18:30: Prof. Fr. Pengov: Čaj, kakao in tobak s fiziološkega stališča; 19: Dr. I. Burian: Češčina; 19:30: Zdravstvena ura: pri-marij dr. Gosti: O duševno zaostali mladini; 20: Ing. F. Lupaša: Kitajci in trgovina v zadnji Indiji; 20:30: Komorna glasba; 21:30: Plošče; 22: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek, 8. marca

11:30: Soliska ura: Kako nastane ladja (Viktor Pirnat); 12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17:30: Otroški kotiček (Manca Komarova); 18: Plošče; 18:30: Dr. M. Justin: Kako se ubranimo proti strupenim plinom; 19: Dr. I. Grafenauer: Nemščina; 19:30: Dr. F. Stele: Glavne razvojne faze v umetnostni zgodovini; 2: Dr. Fr. Veber: Eksperimentalno fonetični studij; 20:30: Prenos iz Zagreba; 22:30: Čas, poročila ter napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 9. marca

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17:30: Salonski kvintet; 18:30: Dr. Reya: Zvezdoslovje v vsakdanjem življenju; 19: Dr. N. Preobraženski: Ruščina; 19:30: Literarna ura: Joža Likovič čita svoje črtice; 20: Koncert pevskega zbora podr. Ferjančaka Saveza v Mariboru (vodja zbora prof. Viktor Schweiger); 21:30: Plošče; 22: Čas, poročila ter napoved programa za naslednji dan.

Govoriti je začel.

Mlada mamica: Mošček, naš sinko je že začel govoriti.

Mož: Dobro, vprašaj ga, če je kje videl moj gmub, ki sem ga davi izgubil.

Vrhovni poveljnik kitajske armade maršal CANKARJEK

W. Junosra-Szaniawski

Zaupljivost

Gospodična Marta je služila pri Czaplinskych za guvernantko pri štiriletnem Stefančku. V nedeljo je odšla kmalu po obedu v kino.

Vrtniti bi se bila morala pred sedmo, pa je prišla šele ob enajstih. Seveda je imela goska Czaplinska ves večer pokvarjen. In ker se to ni zgodilo prvič, jo je pošteno ozmerjala, beseda je dala besedo in Marti je bilo odpovedano.

Drugo jutro je morala torej gospodična Marta pobrati šila in kopita. To pa ni šlo brez škandala. Gospa Czaplinska, ki je vsa razburjena, je potožila pri obedu možu:

— Pomisliti, kakšno mi je Marta, ta koza neumna, zagodla pred odhodom...

— No?

— Začela je kričati na vso hišo, da pri meni baje nihče ne vzdrži, da sem taka furija. Kričala je, da je moj prvi ženin, tisti Włodek, saj veš, sam najbolje vedel, zakaj me je pustil sedeti, da sem bila že takrat neznozna... In iz istega razloga, da se je dal ločiti od mene moj prvi mož, pa tudi stric Teofil da je dobro vedel, zakaj je dal posestvo prepisati na Zuzko, ne pa name! Misli

si to predrzno žabo! Vse naše rodbinske skrivnosti ti takole razboba. In kako je kričala! Škoda, da je nisi slišal. Brž sem morala zapreti vsa okna, da bi ne slišala vsa hiša njenega kričanja... Tako podla duša! Ni še teden dni, ko sem ji dala svojo svilenko bluzo, skoraj novo... Nehvaležnost je plačilo sveta...

— Tako so zdaj dekleta. — Hm... Sama si kriva. — Kaj?! Jaz da sem kriva?!

— Seveda. Saj si vendar ti najela guvernantko za Stefančka ter napravila iz nje svojo prijateljico in zaupnico... Ali je bilo tega treba?

— Kaj hočem, ko sem pa brega srca. Zaupala sem ji... Imela je tako dobre, poštene oči! Kdo bi pa mogel misliti, da si grejem kačo na prsih? — Ze res, toda vsega našega umazaneza perila ji ni bilo treba obešati na nos...

— Saj sem se že zaklela, da s tako žabo nikoli več ne bom zaupno govorila. Delaj, kar ti je naročeno, brigaj se za otroka, vse drugo pa pusti pri miru.

— Daj bog, da bi bilo res tako. — je pripomnil izuženi gospod Czaplinsky in odšel v kavarno na svojo »malo črno«, kakor običajno.

Stefanček pa ni mogel ostati brez guvernantke in tako je prišla že zvečer k

Albert Sorel:

Čudodelni zdravnik

Roman

— Da bi šla cerkev z duhom časa, — je odgovoril Onesim.

Dotti se je komaj vidno nasmehnil. Onesim tega ni opazil in je nadaljeval:

— Pomnožite gospodarske sile in dohodke dežele...

— Razumem, — je dejal abbe. — Graditi kanale in železnice, gospod vikonte. Rimljani so nam zapustili vodovode, ki bi iz njihovega materijala lahko zgradili tri velika mesta. Vprašam vas, kje so ti slavni gospodje Rimljani, kje so zdaj? Sama minljivost, gospod vikonte; besede, prazne besede. To sem pravil že na parniku gospodu Maylianu. Le pogledite Normane: v podjetnosti so bili prvi narod sveta; bili so povsod; a kaj delajo zdaj? Gnoje njive, krmijo pujske, potem se pa krmijo sami z njimi... In potem, gospod vikonte? Nič velikega! Nič trajnega! To je ljudstvo

42

v propadanju, kakor vsak narod, ki je dosegel višek razvoja. To sem dejal tudi gospodu Maylianu, ki je zelo bistro glave, čeprav malo prehud svobodomelec.

Dotti je opazil, kako se je Emmi za hip zmračilo čelo. Potem je nadaljeval mirno:

— Drugače je pa to imeniten dečko, vnet katoličan, ki bi enakih potrebovali mnogo. Dejal sem mu: Dvojno je zlo, ki ubija moderno družbo: razglabljanje duha in preveč bogastva; to, kar smatrate vi za napredek, imenujem jaz propadanje; in zato smo baš mi, ubogi Italijani, ki jih vi tako zaničujete, tisti narod v Evropi, ki ima kljub vsem svojim zablodam še največjo bodočnost; mi smo siromašni, gospod vikonte, imamo pa trdno vero...

Athenais ni vedela, pri čem je; nekatere besede so se ji zdele čudne, druge so jo begale. Molčala je. Onesim ni priznaval svojega poraza in obsojal je papeževo vladanje.

— To je najdemokracijejša vlada v Evropi, — je odgovoril Dotti; — vsak kaplan lahko postane papež.

Tako je govoril nekaj časa, potem je pa napeljal pogovor drugam; politike ni imel rad, posebno pa ne po obe-

du. Začel je govoriti o glasbi. Poznal je izborni Verdijeva dela. Nihče mu ni mogel odgovorjati razen neizgovibnega Onesima, ki je imel o glasbi vedno v zalogi nekaj splošnih fraz, prikladnih za vse skladatelje. Toda abbe je bil že utrujen in prosil je, če se sme odpraviti k počitku.

XXI.

Čez tri dni je bil Dotti že prijatelj vsega Saint-Vigora. Onesima je smatral za galicana in kar je še hujše, za tepca. Z njim je bil vedno porogljivo vljuden. Onesim je pa videl v njem čisto navadnega šaljivca. S Fontemorsom je govoril splošno; to je bil voltairovec. Napram Emmi je bil zelo pozoren. Athenais pa ni mogla obrniti monsignorove pozornosti na noben predmet; vedno je preskočil v zadnjem hipu na kaj drugega.

Zelo jo je presenetil in obenem razočaral. To da bi bil zaupnik visokega cerkvenega dostojanstvenika? Ali je mogoče verjeti vse, kar se govori o podkupljivosti vatikanskega dvora, o italijanski frivolnosti in pokvarjenosti? Trikrat je prečitala kardinalovo pismo. Čitala je tudi Dottijsva pisma, opazovala ga je od blizu in si mislila:

— Skriva pred menoj svoje karte,

opazuje, čaka, kardinal ne laže. To je prebrisan diplomat. No, dobro, pa počakajmo.

Čez dva dni ga je smatrala za nalega Macchiavellija. Potem je pa videla, da se vsemu smeje in da neprestano brska po knjigah; zanimal se je za Andree, dal ga je poklicati v Saint-Vigor. Jezil in dražil je domačega župnika, včasih je sedel k orgljam in igral po cele ure, hotel je Emmo naučiti peti italijanske pesmi, zvečer je igral piquet s Fontemorsom, zbiral je šale in se mužal, kakor da presoja resno Onesimovo politiko.

Athenais ni vedela, kaj bi si mislila. — Rim propada, kakor vse drugo, — si je mislila. — Vladi ni več. Kardinal brije iz mene norce.

Bila je užaljena. Misli si ga je resnega, srepega pogleda, nepojmljivega, molčečega, vse proučujočega, enega tistih neznanih, zahrbtnih genijev, ki jih je bil Rim nekoč poln; poslali so ji pa tega cerkovnika, ki je bil dober k večjemu za parodiranje Mazarina. Obrnila se je takrat neposredno v Rim, da bi jo pošteno zagodla škofu, ki mu ni zaupala; zdaj si je pa zopet mislila, da se vrne k škofu, da bi se osvetila papeževi rimski kuriji.

Toda zaenkrat je šlo v Saint-Vigoru vse proti njeni volji.

Emma se ji je vedno bolj izmikala. Athenais je pošiljala za njo volune; zvedela je, da je bila dvakrat z Andrejem v gozdu. Vedela je, da sta se že domenila in čutila je, da ji preti od te strani nevarnost in da je že skrajni čas lotiti se dela. Mrzlca jo je tresla, kri ji je kipela po žilah. Ponoči ji je postalo večkrat slabo in mislila je, da jo zadene kap. Za to misel je živela dvajset let, neprestano se je z njo ukvarjala, v nji je osredotočila vse zadržene strasti, vso nepriznano častihlepnost in ves podžigani ponos; s tem se je hotela osvetiti svetu; ko je pa napočil čas boja, je bila kakor omamljena in bala se je, da bi v tem boju ne umrla.

In vendar je bila priložnost tu; Genovefa se je bila zopet pogreznila v zamisljenost, ki je pretila uničiti jo; Emma je bila vsa iz sebe.

Chebsky je bil menda čisto pozabil na Saint-Vigor; Dotti se ji je zdel vsaj neškodljiv. Sklenila je torej začeti boj; in res ga je začela s tem, da je Fontemorsu povedala, kako se Emma in Andrej shajata.

Obvestilo je učinkovalo; še istega večera, ko so že vsi spali, je prišel Rofosse k sestri in ji dejal:

UMETNE OČI

izdelujemo za svoje paciente prav po naravi. F. Ad. MÜLLER SÖHNE, WIESBADEN. — V Ljubljani v splošni bolnici, očni oddelek, od 10. do 12. marca 1932.

Izdelujejo se naj-novejši modeli otroških vozičkov, razna najnovejša žvoklesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Naj-nizže cene. Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo

PREMOG

domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

KOVAŠKI PREMOG vrst vseh

KOKS livarniški, plavžarski in plinski

BRIKETE

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. v LJUBLJANI, Miklošičeva cesta št. 151.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica 3 je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 480.000.000 Din

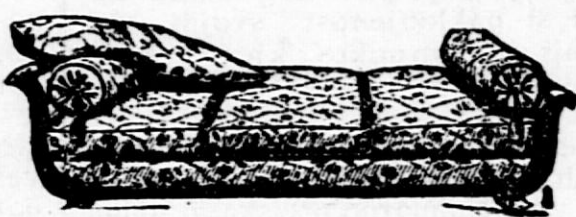
Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo. Vse naložbe obrestuje kar najbolj ugodno. Posojila se dovoljujejo na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje. Za male trgovce in obrtnike ima posebno KREDITNO DRUŠTVO, za pupilne naložbe pa SODNI DEPOZITNI ODDELEK. Za varčevanje mladine izdaja DOMAČE HRANILNIKE, za pošiljanje po pošti pa svoje polonice.

Telefon št. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun št. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12 1/2.

Couch zofe

DOBITE PRI TAPETNIKU

RUDOLF SEVER

LJUBLJANA, Marijin trg št. 2. — Telefon št. 2622.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.

MODROCE

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudimo najceneje

IGNACIJ NAROK, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu) 25/T

ČEVLJI

NA OBROKE »TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti opere) 19/T

Najcenejši nakup! KONFEKCIJA — MODA ANTON PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 22/T

JOUGURT!

Bolgarsko kisl mleko, vedno sveže, se po naročilu dostavlja tudi na dom ali kamorkoli, v manjšem ali večjem številu. (V večjem številu popust.) — Istotako razpošilja sladko pastirizirano mleko liter à Din 2.50. Mikarna, Dunajska cesta 17. (Poleg kavarne Evropa). 949

MODROCE

afrik, vsakovrstne žimnate, otomane, najnovejša couch zofe po ugodnih cenah kupite pri tapetniku

Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg 2. Telefon 2622. 14/T

Ščetke

raznovrstna omela, žimnate metle, čopiče i. t. d. — izdeluje najceneje

Hinko Šimenc KONGRESNI TRG ŠTEV. 8 (poleg kina Matice) 29/L

Nov poklic

za dame in gospode z ureditvijo strojnega pletenja doma. Zajemcem zaslužek okoli Din 1500 mesečno, ker napleteno olago prevzamemo; plačamo trud za pletenje in dobavimo prejo za predenje. Pišite po brezplačne prospekte še danes na: Domača pletarska industrija Nr. 11 Josip Kadiš, Maribor, Trubarjeva št. 2.

VOLNO ZA MODROCE zelo poceni prodaja šega, Can-karjevo nabrežje 5/L. 1066

MED

zajemčeno pristen, hojev za bolezni na pljučih, adov za pecivo, cvetlični in žajbljov nudi »Društvena čebelarica«, Ljubljana, Vošnjakova ulica št. 4, v bližini gostilne Novi svet. 21/T

KLAVIRJE, PIANINE

svetovnih znamk — Vam nudi najugodnejše MUZIKA, Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. 18/T

92.000.— Din HIŠA (VILA)

4 sobe s pritlikinami in kletjo zgradi stavbna družba »Jugograde«. — Informacije: Ing. Pust, Streljska ulica 33. 34/T

STARINSKO SKRINJO

vloženo, majhno — ceno prodaja Japel, mizarstvo, Ljubljana, Zabajak 14. 1067

LOVSKI PES PTICAR

sive barve, ki silijo na ime »Čile«, se je zgubil. Najditelja prosim, da proti nagradi obvesti na naslov: Leopold Jesih, mesar, Medvode. 1073

MESARJI POZOR!

Mesarske jopice od 60.— Din naprej v vsaki velikosti — po dunajskem vzorcu — nudi Ašič, trgovina, Ljubljana, Poljanska cesta 35. 1068

SOKOLSKI KROJ

dobro ohranjen, za srednjo moško postavo ugodno napredaj. Ogleda se v trgovini R. Sever, Marijin trg 2. 1070

HIŠO

oddaljeno 20 minut od postaje Grosuplje, prodam po nizki ceni. Pripravna za obrtnika, upokojenca ali kaj sličnega. Alojzij Drobnik, Spodnja Slivnica, pošta Grosuplje. 1072

BRIVSKEGA POMOČNIKA

prvovrstnega delavca in ondulerja — sprejme takoj ali s 15. aprilom v dobro in stalno službo, Kreutz, Sevnica. 1071

MREŽE ZA POSTELJE

izdeluje najceneje točno po naročilu ter iste sprejema tudi v popravilo v lesenih in železnih okvirjih tverda Pavel Strgulc, Ljubljana, Gosposvetska c. 13 (Kolizej) poleg skladišča »Al-koc«. 125/L

VINSKA RESTAVRACIJA

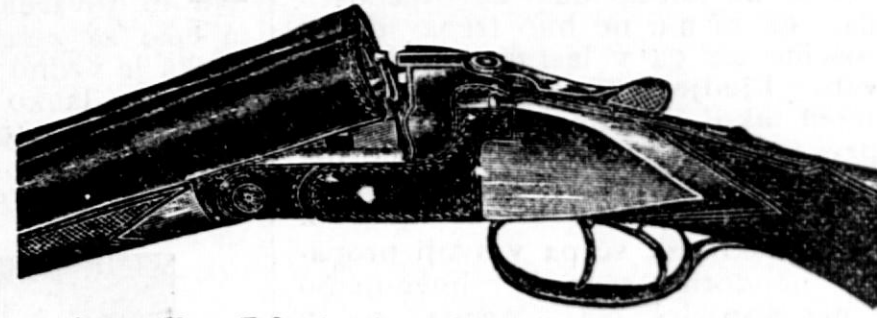
SREDI GRADCA (GRAZ) s štirimi gostilniškimi prostori, petimi stanovanjskimi sobami, z velikim potočenjem vina. — Cena šilingov 26.000. — Vprašajte z namko za odgovor na Realgüter- und Darlehens-Verkehrsanstalt, Graz, Annenstrasse Nr. 10. 1063

V DOMU »ZASTITNICE DNEVOJAKA«

(Amies de la jeune Fille) v Zagrebu, Gajeva ulica 28/I, dobi dijakinje, državne in privatne nameščenke in druge potujoče intelektualke, dekleta in žene, za kratko ali trajno prebivanje v Zagrebu proti zmerni ceni stanovanja in zajtrk. 1065

KLAVIRJI

Zaloga in izposojevalnica klavirjev prvovrstnih svetovnih tvrdk. Prodaja najcenejša, na najmanjše obroke z garancijo. Popravila in ugaševanja se izgotavljajo strokovnjaško in cenovno. R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5. 898

lovske puške, floberte, brovning pištole, lovske in ribiške potrebščine

F. K. KAISER, puškar LJUBLJANA, Kongresni trg 9

Mali oglasi

v »Slov. Narodu« so najcenejši način oglaševanja.

Vsaka beseda stane samo 50 par brez vsake druge pristojbine.

Naroča se lahko tudi v naslednjih podružnicah:

MARIBOR, Grajski trg št. 8; CELJE, Kocenova ul. 12; NOVO MESTO, Ljubljanska cesta; JESENICE, Ob kolodvoru št. 101.

Poslužujte se ugodne prilike!

»Slovenski Narod« je edini slovenski popoldanski dnevnik.

KARITAS

Opozarjamo, da posmrtnin ne izplačamo, dokler ne predložite: police, potrdila o zadnjem plačnem prispevku, potrdila župnega urada o smrti zavarovanca, imena in točnega naslova upravičenca.

»KARITAS« Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice

Normirane originalne platnice za Ljubljanski Zvon

PO NACRTU G. PROF. FRANKETA

VEDNO V ZALOGLI — KNJIGOVEZNICA

IV. BONAČ, Ljubljana, Šelenburgova 5

Najcenejše vezenje perila, zaves, monogramov pri

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana (POLEG HOTELA ŠTRUKELJ)

Entlanje, ašuriranje, predtiskanje. — Na izbiro krasno predtiskani prtiči po izredno nizkih cenah.

Najboljši češki blagovi

Zajemčeno čistovolneno

moške in damske blagove

zadnjih novosti za

pomladno in letno sezijo

razpošilja starorenomirana ZALOGA TVORNIC

SUKNA

Siegel - Imhof — Brno

Palackého tř. 12, Českoslovaška

Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. — Najsolidnejša izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zastoj in poštnine prosto.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

RAZPIS

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

ključavničarskih del

za objekt I. in III. v Gajevi ulici v Ljubljani.

Načrti, proračun ter splošni gradbeni pogoji se dobe od 10. marca dalje med uradnimi urami pri podpisnem zavodu za Din 50.—

Pravilno sestavljene ponudbe je vložiti v zapečatenem ovoju pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani, Gledališka ulica 8, do 21. marca 1932 do pol 12. ure dopoldne.